

**İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI
ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**

1 OCAK – 31 ARALIK 2017
HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR
VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

İpek Doğal Enerji Kaynakları Araştırma ve Üretim A.Ş. Yönetim Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Sınırlı Olumlu Görüş

İpek Doğal Enerji Kaynakları Araştırma ve Üretim A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo notlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar, "Sınırlı Olumlu Görüşün Dayanakları" bölümünde belirtilen hususların etkileri dışında, Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve nakit akışlarını Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Sınırlı Olumlu Görüşün Dayanakları

- Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Ekim 2015 tarihli kararına istinaden Grup'un yönetimi, Kayyım heyetine, akabinde 22 Eylül 2016 tarihinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ("TMSF") devredilmiş olup bu rapor tarihi itibarıyla, Grup nezdinde Savcılık Makamı, Emniyet Mali Suçlar Şubesi ve SPK tarafından çeşitli inceleme ve çalışmalar devam etmektedir. İlgili kararın dayanağına ve devam eden hukuki sürecin durumunu belirlemeye temel teşkil edecek raporlarla ilgili olarak, Grup'un konsolide finansal tablolarında herhangi bir düzeltme yapılmasının gerekip gerekmediğine yönelik yeterli ve uygun denetim kanıtı tarafımızdan elde edilememiştir.

- Bağımsız Denetim Standartları 240 – Finansal Tabloların Bağımsız Denetiminde Bağımsız Denetçinin Hileye İlişkin Sorumlulukları'na istinaden hile kaynaklı önemli yanlışlık riski olarak değerlendirilen risklere karşı uygulanan defteri kebire aktarılan yevmiye kayıtlarının test edilmesine ilişkin denetim prosedürleri Grup'un iç kontrol birimi ve Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmaması nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

- Grup'un bu rapor tarihi itibarıyla iç kontrol birimi ve Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmamaktadır.

- Grup'un bağlı ortaklığı Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'nin, 11 Eylül 2015 tarihine dek konsolide ettiği İngiltere'de yerleşik bağlı ortaklığı Koza Ltd. üzerindeki kontrolünün, söz konusu Şirket'in 11 Eylül 2015 tarihinde yapmış olduğu ve 2 Kasım 2015 tarihinde İngiltere'de tescil edilmiş olan genel kurulu neticesinde yitirilmiş olduğu anlaşılmıştır. SPK'nın 4 Şubat 2016 tarihli kararına istinaden kontrol kaybına ilişkin başlatmış olduğu yasal süreç bu rapor tarihi itibarıyla devam etmektedir. Grup, 31 Aralık 2015 tarihli konsolide finansal durum tablosunda, Koza Ltd. kontrol kaybını "Durdurulan Faaliyetlerden Giderler" olarak göstermiştir. Grup'un, Koza Ltd.'de sahip olduğu payların TFRS 10 – Konsolide Finansal Tablolar Standardı hükümleri uyarınca yapılması gereken gerçeğe uygun değer tespit çalışmasını tarafımıza sunamamış olmasından dolayı, konsolide finansal tablolarda herhangi bir düzeltme yapılmasının gerekip gerekmediğine yönelik olarak yeterli ve uygun denetim kanıtı tarafımızdan elde edilememiştir. Grup, konsolide finansal tablolarında, Koza Ltd.'yi 218.325 Bin TL tutarındaki maliyet bedelinden duran varlıklarda "Finansal Yatırımlar" hesabında sunmuştur.

- Grup yönetimi, her bir bilanço döneminde görünür ve muhtemel maden rezervlerine istinaden yapmış oldukları tahminlerini gözden geçirmekte olup, söz konusu rezerv ve kaynak miktarları 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla bağımsız profesyonel değerlendirme şirketi, “SRK Consulting” tarafından “JORC” standartları doğrultusunda güncellenmiştir. Söz konusu maden varlıkları dışındaki sabit kıymetler, şerefiye tutarları ve yatırım amaçlı gayrimenkullerle ilgili değerlendirme çalışmaları olmadığı için 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tablolarda değer düşüklüğü testi yapılamamıştır.

- Grup’un 31 Aralık 2015 tarihine dek konsolide ettiği Türkiye’de yerleşik bağlı ortaklıkları Bugün Televizyon Radyo ve Perekende A.Ş., Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş. ve Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2016 yılı içerisinde KHK ile ticaret sicil kaydının resen terkin edilmesi nedeniyle iştirakleri Koza Prodüksiyon ve Ticaret A.Ş., Rek-Tur Reklam Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti. ve İpek Online Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. ile birlikte 2016 yılından itibaren konsolidasyon kapsamına girmemiştir.

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nun (“KGK”) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları’nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları’na (“BDS”) uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun “Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları” bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (“Etik Kurallar”) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup’tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, sınırlı olumlu görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Tarafımızca “Sınırlı Olumlu Görüşün Dayanakları” bölümünde açıklanan konulara ilave olarak aşağıda açıklanan konular kilit denetim konuları olarak belirlenmiş ve raporumuzda bildirilmiştir.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Hasılatın Kaydedilmesi Dönemsellik ilkesi gereği satışların doğru döneme kaydedilip kaydedilmediği önem taşımaktadır. Mal satışından elde edilen hasılat, altın ve gümüş karışımından oluşan dore barların altın rafinerilerine teslim edilmesiyle aşağıdaki şartlar karşılandığında muhasebeleştirilmektedir: - Grup'un mülkiyetle ilgili tüm önemli riskleri ve kazanımları alıcıya devretmesi, - Grup'un mülkiyetle ilişkilendirilen ve süregelen bir idari katılımının ve satılan mallar üzerinde etkin bir kontrolünün olmaması, - Gelir tutarının güvenilir bir şekilde ölçülmesi, - İşlemle ilişkili olan ekonomik faydaların işletmeye akışının olası olması, - İşlemden kaynaklanacak maliyetlerin güvenilir şekilde ölçülmesi. Grup'un hasılat ile ilgili muhasebe politikalarına ve tutarlarına ilişkin bilgiler Not 2.6.1 ve Not 21'de yer almaktadır.	Denetimimiz sırasında, hasılatın kaydedilmesine ilişkin aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Grup'un hasılat süreci incelenmiş, satış ve teslimat süreçleri analiz edilmiştir. - Müşterilerle yapılan sözleşmelerdeki ticari teslim koşullarına ilişkin hükümler incelenmiş ve farklı teslimat durumunda hasılatın konsolide finansal tablolara alınma zamanlaması değerlendirilmiştir. - Grup'un maddi doğrulama prosedürlerinde, gelirin faturalanmış ama kazanılmamış olduğu durumların değerlendirilmesine odaklanılmıştır. - Raporlama döneminden sonra yapılan satış ve iade kayıtları incelenmiş ve yüksek tutarlı ters kayıt ve iadelerin olup olmadığı sorgulanmıştır. Hasılat ile ilgili Not 2.6.1 ve Not 21'de yer alan açıklamaların yeterliliği TMS kapsamında değerlendirilmiştir.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Stoklar Grup'un stokları; ağırlıklı olarak maden stokları, kimyasallar, işletme malzemelerinden ve yedek parçalardan oluşmaktadır. Maden stokları; işlenmeye hazır, çıkartılmış maden cevheri kümeleri, yığın liçi (heap leach) aracılığıyla işlenerek elde edilen solüsyon, üretim sürecindeki veya sevkiyata hazır hale getirilmiş altın ve gümüşten oluşan dore barlardan oluşmaktadır. Stoklar, maliyetin veya net gerçekleştirilebilir değer düşük olanı ile değerlendirilir. Net gerçekleştirilebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır. Stoklar, ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlendirilmektedir.	Denetimimiz sırasında, stoklar hesabına ilişkin aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Grup'un gerçekleştirmiş olduğu stok sayımına gözlemci olarak katılarak örnekleme metoduyla tespit ettiğimiz stoklara ilişkin tonaj ve tenör bilgileri temin edilerek sayımlar gerçekleştirilmiş, üretim süreci konusunda bilgi temin edilmiştir. Grup'un stok maliyetleri ilgili satın alma, üretim, dönüştürme maliyetleri ile stokların mevcut durumuna getirilebilmesi için katlanılmış diğer maliyetler örnekleme yoluyla incelenmiştir. Stoklar ile ilgili Not 2.6.3 ve Not 10'da yer alan açıklamaların yeterliliği TMS kapsamında değerlendirilmiştir.

3. Kilit Denetim Konuları (devamı)

<i>Kilit denetim konuları</i>	<i>Konunun denetimde nasıl ele alındığı</i>
Üretim Miktarı Yöntemi ile Amortisman Hesaplamaları Konsolide finansal tablo notlarında Not 2 ve Not 14’te açıklandığı üzere Grup, maden varlıklarının amortisman hesaplamasında üretim miktarı yöntemini kullanmaktadır. Her maden için, madenin kalan ekonomik ömürlerinin veya dönem içerisinde ilgili açık ocaktan çıkarılan ons bazındaki altın miktarının, açık ocak görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan ons bazındaki rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan amortisman oranından düşük olanı kullanılarak itfa edilmektedir. Denetim çalışmamızda bu konuya amortisman bakiyesinin konsolide finansal tablolarda tutarsal olarak önemlilik oluşturması nedeniyle odaklanmış bulunuyoruz.	Amortismanın makul ölçüde hesaplandığının test edilebilmesi için aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Grup yönetiminin görünür ve muhtemel maden rezerv ve kaynak miktarlarını tespit etmek için dönem sonunda bağımsız profesyonel değerlendirme şirketi, “SRK Consulting”den aldığı rapor incelenmiştir. - Grup yönetimi ile görüşmeler yapılarak üretim kapasitesi tahminlerinin önceki dönemlerde kullanılan tahminlerle karşılaştırılması yapılmıştır. - Yıllık üretim miktarları ve toplam üretim kapasiteleri analiz edilmiştir. - İlgili amortisman giderlerinin doğruluğu yeniden hesaplama yöntemi ile test edilmiştir. Amortisman hesaplamaları ile ilgili Not 2 ve Not 14’te yer alan açıklamaların yeterliliği TMS kapsamında değerlendirilmiştir.

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TMS’lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup’un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup’u tasfiye etme yada ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup’un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve meslekî şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasının kullanılmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların açıklamaları dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtmayı yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmektediriz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemektediriz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenmesi gereken, Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu, Grup'un Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmaması nedeniyle düzenlenememiştir.
2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Grup'un 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygunluğuna dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
3. TTK'nın 402. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu, tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Doğuş BEKTAŞ'tır.

AK BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Doğuş Bektaş, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 30 Nisan 2018

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOLARI.....	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI	3
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI.....	4
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI	5
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR	6-79
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	
NOT 3 FİNANSAL YATIRIMLAR	
NOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	
NOT 5 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	
NOT 6 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	
NOT 7 BORÇLANMALAR VE BORÇLANMA MALİYETLERİ	
NOT 8 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	
NOT 9 DİĞER ALACAK VE BORÇLAR	
NOT 10 STOKLAR	
NOT 11 CANLI VARLIKLAR.....	
NOT 12 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	
NOT 13 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	
NOT 14 MADDİ DURAN VARLIKLAR	
NOT 15 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	
NOT 16 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI.....	
NOT 17 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER	
NOT 18 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR.....	
NOT 19 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	
NOT 20 SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ	
NOT 21 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	
NOT 22 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ VE GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	
NOT 23 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER.....	
NOT 24 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER	
NOT 25 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER / GİDERLER.	
NOT 26 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ.....	
NOT 27 GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)	
NOT 28 PAY BAŞINA KAZANÇ.....	
NOT 29 DURDURULAN FAALİYETLER	
NOT 30 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	
NOT 31 FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR).....	
NOT 32 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR.....	

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOLARI**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Not	(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 31.12.2017	(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Önceki Dönem 31.12.2016
	Referansları		
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		2.400.089	1.972.904
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	2.045.387	1.737.642
Ticari Alacaklar	6,8	42.473	20.254
<i>İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	6	33.333	13.427
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	8	9.140	6.827
Diğer Alacaklar	9	1.308	1.727
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar</i>	9	1.308	1.727
Stoklar	10	219.009	149.906
Peşin Ödenmiş Giderler	12	26.157	26.380
Cari Dönem Vergisi ile İlgili Varlıklar	27	301	61
Diğer Dönen Varlıklar	19	65.454	36.934
Duran Varlıklar		1.194.380	1.155.958
Finansal Yatırımlar	3	226.429	225.811
Diğer Alacaklar	9	7.279	7.019
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar</i>	9	7.279	7.019
Canlı Varlıklar	11	11.564	10.317
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	13	109.729	112.088
Maddi Duran Varlıklar	14	716.167	682.084
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	15	21.627	20.369
<i>Şerefiye</i>	15	15.773	15.773
<i>Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar</i>	15	5.854	4.596
Peşin Ödenmiş Giderler	12	19.602	16.252
Ertelenmiş Vergi Varlığı	27	58.419	59.449
Diğer Duran Varlıklar	19	23.564	22.569
TOPLAM VARLIKLAR		3.594.469	3.128.862

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOLARI**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Not	(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 31.12.2017	(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Önceki Dönem 31.12.2016
	Referansları		
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		273.598	199.219
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7	-	13.332
Ticari Borçlar	6,8	49.153	41.790
<i>İlişkili Taraflara Ticari Borçlar</i>	6	20.673	16.063
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar</i>	8	28.480	25.727
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	18	10.605	6.847
Diğer Borçlar	9	19.031	17.761
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar</i>	9	19.031	17.761
Ertelenmiş Gelirler	12	2.686	1.521
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	27	23.320	42.060
Kısa Vadeli Karşılıklar	17,18	161.116	70.830
<i>Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar</i>	18	4.916	1.335
<i>Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar</i>	17	156.200	69.495
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	19	7.687	5.078
Uzun Vadeli Yükümlülükler		51.712	145.559
Diğer Borçlar	9	20.931	19.328
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar</i>	9	20.931	19.328
Uzun Vadeli Karşılıklar	17,18	28.863	121.683
<i>Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar</i>	18	16.834	9.702
<i>Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar</i>	17	12.029	111.981
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	27	1.918	4.548
ÖZKAYNAKLAR		3.269.159	2.784.084
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar		957.652	776.608
Ödenmiş Sermaye	20	259.786	259.786
Paylara İlişkin Primler	20	239	239
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer			
Kapsamlı Gelirler/Giderler	20	(2.775)	(3.904)
<i>Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Farkları</i>	20	(2.775)	(3.904)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	20	50.785	49.204
Geçmiş Yıllar Karları	20	471.283	450.417
Net Dönem Karı	28	178.334	20.866
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	20	2.311.507	2.007.476
TOPLAM KAYNAKLAR		3.594.469	3.128.862

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**1 OCAK - 31 ARALIK 2017 VE 2016 HESAP DÖNEMLERİNE AİT
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

		(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 01.01.2017 31.12.2017	(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Önceki Dönem 01.01.2016 31.12.2016
KAR VEYA ZARAR KISMI	Not Referansları		
Hasılat	21	1.036.699	1.100.198
Satışların Maliyeti (-)	21,23	(485.460)	(435.999)
BRÜT KAR		551.239	664.199
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	22,23	(20.052)	(23.542)
Pazarlama Giderleri (-)	22,23	(5.024)	(4.045)
Genel Yönetim Giderleri (-)	22,23	(129.705)	(105.874)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	24	45.912	42.244
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	24	(58.792)	(310.381)
ESAS FAALİYET KARI/(ZARARI)		383.578	262.601
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler / Giderler (-) net	25	224.528	121.460
FİNANSMAN GELİRİ VE GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		608.106	384.061
Finansman Gelirleri	26	358.911	268.136
Finansman Giderleri (-)	26	(339.285)	(207.694)
VERGİ ÖNCESİ KAR		627.732	444.503
Vergi Gideri	27	(139.482)	(183.179)
Dönem Vergi Gideri (-)	27	(140.677)	(156.383)
Ertelenmiş Vergi Geliri/(Gideri)	27	1.195	(26.796)
DÖNEM KARI		488.250	261.324
NET DÖNEM KARI		488.250	261.324
Dönem Karının Dağılımı			
Ana Ortaklık Payları	28	178.334	20.866
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	20	309.916	240.458
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç/kayıp	28	0,0686	0,0080
DİĞER KAPSAMLI GELİR/GİDER			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		1.129	1.398
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları/Kayıpları		1.411	1.747
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Diğer Kapsamlı Gelire İlişkin Vergiler		(282)	(349)
Ertelenmiş Vergi Geliri/(Gideri)		(282)	(349)
DİĞER KAPSAMLI GİDER/(GELİR)		1.129	1.398
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		489.379	262.722
Ana Ortaklık Payları		179.463	22.264
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		309.916	240.458

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**1 OCAK - 31 ARALIK 2017 VE 2016 HESAP DÖNEMLERİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye	Paylara İlişkin Primler	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler/Giderler	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Birikmiş Karlar		Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar Toplamı	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	Özkaynaklar Toplamı
			Tanımlanmış Fayda Planları Birikmiş Yeniden Ölçüm Farkları		Geçmiş Yıllar Karları	Net Dönem Karı			
Bağımsız Denetimden Geçmiş Önceki Dönem									
01.01.2016 (Dönem Başı)	259.786	239	(5.302)	49.212	484.368	(23.401)	764.902	1.738.091	2.502.993
Konsolidasyon Kapsamındaki Değişiklik	-	-	-	-	(10.558)	-	(10.558)	1.703	(8.855)
Transferler	-	-	-	(8)	(23.393)	23.401	-	27.224	27.224
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	1.398	-	-	20.866	22.264	240.458	262.722
Bağımsız Denetimden Geçmiş Önceki Dönem									
31.12.2016 (Dönem Sonu)	259.786	239	(3.904)	49.204	450.417	20.866	776.608	2.007.476	2.784.084
Konsolidasyon Kapsamındaki Değişiklik	-	-	-	-	-	-	-	(4.304)	(4.304)
Transferler	-	-	-	1.581	20.866	(20.866)	1.581	(1.581)	-
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	1.129	-	-	178.334	179.463	309.916	489.379
Bağımsız Denetimden Geçmiş Cari Dönem									
31.12.2017 (Dönem Sonu)	259.786	239	(2.775)	50.785	471.283	178.334	957.652	2.311.507	3.269.159

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 VE 2016 HESAP DÖNEMLERİNE AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

		(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Cari Dönem 01.01.2017 31.12.2017	(Bağımsız Denetimden Geçmiş) Önceki Dönem 01.01.2016 31.12.2016
Not Referansları			
A) İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI			
Dönem Karı		488.250	261.324
İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakitin Dönem Karı ile Mutabakatına Yönelik Düzeltmeler:			
Amortisman ve İtfâ Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	13,14,15	91.173	110.187
Faiz ve Diğer Finansal Gelir ile İlgili Düzeltmeler	25	(219.869)	(115.112)
Faiz ve Diğer Finansal Gider ile İlgili Düzeltmeler	26	12.565	3.565
Şüpheli Alacak Karşılığı ile İlgili Düzeltmeler	24	10.955	98.025
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler		20.415	599
Rödevans ve Devlet Maden Hakkı Gider Karşılığı ile İlgili Düzeltmeler	23	25.659	16.590
Araştırma ve Geliştirme Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	23	26.138	23.542
Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıp/Kazançlar ile İlgili Düzeltmeler - Net	25	(4.659)	(6.348)
Vergi Gideri ile İlgili Düzeltmeler	27	139.482	181.731
Ödenen Vergiler	27	(159.417)	(124.038)
Gerçekleşmeyen Kur Farkı Giderleri/(Gelirleri) ile İlgili Düzeltmeler		2.549	17.192
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler			
Stoklardaki Değişim		(69.103)	28.854
Diğer Alacaklar, Varlıklar ve Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Değişim		(33.340)	18.154
Ticari Alacaklardaki Değişim		(33.175)	(66.179)
Ticari Borçlardaki Değişim		7.363	(35.687)
Canlı Varlıklardaki Değişim		(1.247)	(2.286)
Diğer Borçlar ve Yükümlülüklerdeki Değişim		(2.841)	78.995
Ödenen Rehabilitasyon Giderleri		-	(8.614)
Ödenen Araştırma Giderleri		(26.138)	(23.542)
Ödenen Kıdem Tazminatı	18	(1.970)	(2.678)
Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Kur Farkı Değişimi Etkisi		(35.353)	(7.649)
İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit		237.437	446.625
B) YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI			
Alınan Faiz	25	219.869	115.112
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları	13,14,15	(143.351)	(39.897)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Satışından Elde Edilen Hasılat	24,25	4.659	6.493
Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Nakit		81.177	81.708
C) FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI			
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Çıkışları		(13.332)	(32.331)
Ödenen Faiz		-	(967)
Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit		(13.332)	(33.298)
Yabancı Para Çevrim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış		305.282	495.035
Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Önceki Dönem Nakit ve Nakit Benzerleri Toplamı		-	(730)
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış)		305.282	494.305
D) DÖNEM BAŞI NAKİT ve NAKİT BENZERLERİ	5	1.728.318	1.234.013
E) DÖNEM SONU NAKİT ve NAKİT BENZERLERİ	5	2.033.600	1.728.318

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

İpek Doğal Enerji Kaynakları Araştırma ve Üretim A.Ş. ("Şirket"), 8 Ocak 1985 tarih ve 1174 no'lu Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayınlanan esas mukavelesi ile 55759 Ticaret Sicil Numaralı Anonim Şirket olarak kurulmuştur. Kuruluşta esas faaliyet alanı Matbacılık ve Davetiye, unvanı İpek Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. olan Şirket, esas faaliyet alanına Petrol, Doğalgaz, Enerji ve Enerji kaynaklarını araştırma ve üretimi faaliyetlerini de dahil ederek unvanını 10 Haziran 2011 tarihinde İpek Doğal Enerji Kaynakları Araştırma ve Üretim A.Ş. olarak değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik 15 Haziran 2011 tarih ve 7837 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan edilmiştir. Şirket ve bağlı ortaklıklarının hepsi birlikte "Grup" olarak adlandırılmıştır.

Şirket'in adresi; Uğur Mumcu Mahallesi, Fatih Sultan Mehmet Bulvarı, İstanbul Yolu 10. Km, No: 310, 06370, Yenimahalle, Ankara, Türkiye'dir.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na (SPK) kayıtlı olup, hisselerinin %37,72'si halka açık olarak 27 Haziran 2000 tarihinden itibaren Borsa İstanbul'da ("BİST") işlem görmektedir. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve oranları Not 20'de açıklanmıştır. Şirket'in sermayesinin %62,12 si Koza İpek Holding A.Ş.'ye ait olmakla birlikte İpek Ailesi Şirket'in nihai ana ortağıdır. Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Ekim 2015 tarihli kararına istinaden Şirket yönetimi Kayyım heyetine, akabinde 22 Eylül 2016 tarihinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ("TMSF") devredilmiş olup bu rapor tarihi itibarıyla, Şirket nezdinde Savcılık Makamı, Emniyet Mali Suçlar Şubesi ve SPK tarafından çeşitli inceleme ve çalışmalar devam etmektedir.

Grup'un bağlı ortaklığı Koza Altın İşletmeleri A.Ş., 31 Mart 2014 tarihinde yurt dışında madencilik girişimlerinde bulunmak üzere %100 hissedarı olduğu İngiltere merkezli "Koza Ltd." şirketini kurmuştur. Grup'un 11 Eylül 2015 tarihine dek konsolide ettiği bağlı ortaklığı Koza Ltd. üzerindeki kontrolünün, sözkonusu şirketin 11 Eylül 2015 tarihinde yapmış olduğu genel kurul neticesinde yitirilmiş olduğu anlaşılmıştır. SPK'nın 4 Şubat 2016 tarihli kararına istinaden kontrol kaybına ilişkin başlatmış olduğu yasal süreç bu rapor tarihi itibarıyla devam etmektedir. Grup, 31 Aralık 2015 tarihli konsolide finansal durum tablosunda, Koza Ltd. kontrol kaybını "Durdurulan Faaliyetlerden Giderler" olarak göstermiştir. Grup, konsolide finansal tablolarında, Koza Ltd.'yi 218.325 Bin TL tutarındaki maliyet bedelinden duran varlıklarda "Finansal Yatırımlar" hesabında sunmuştur.

Bağlı ortaklıklar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide edilen bağlı ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda bağlı ortaklıkların faaliyette bulunduğu faaliyet bölümleri aşağıdaki gibidir:

Ünvanı	Faaliyet Konusu	Faaliyet Bölümü
Koza Anadolu Metal Madencilik İşletmeleri A.Ş.	Madencilik	Maden
ATP İnşaat ve Ticaret A.Ş.	İnşaat ve Madencilik	Maden
Koza Altın İşletmeleri A.Ş.	Madencilik	Maden
Özdemir Antimuan Madenleri A.Ş.	Madencilik	Maden
ATP Havacılık Ticaret A.Ş.	Hava Taşımacılığı	Taşımacılık
ATP Koza Turizm Seyahat Ticaret A.Ş.	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Turizm
ATP Koza Gıda Tarım Hayvancılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Gıda ve Hayvancılık	Gıda
Konaklı Metal Madencilik Sanayi Ticaret A.Ş.	Madencilik	Maden

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2015 tarihine dek konsolide ettiği Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları Bugün Televizyon Radyo ve Perekende A.Ş., Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş. ve Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2016 yılı içerisinde KHK ile ticaret sicil kaydının resen terkin edilmesi nedeniyle iştirakleri Koza Prodüksiyon ve Ticaret A.Ş., Rek-Tur Reklam Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti. ve İpek Online Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. ile birlikte 2016 yılından itibaren konsolidasyon kapsamına girmemiştir.

Konsolide finansal tabloların onaylanması:

31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 30 Nisan 2018 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir. Konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisine yalnızca genel kurul sahiptir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup tebliğin 5. maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS") esas alınmıştır. TMS'ler; Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumları içermektedir.

SPK'nın, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu 11/367 sayılı kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup'un konsolide finansal tabloları bu karar çerçevesinde hazırlanmıştır.

Grup, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında, SPK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan "Tekdüzen Hesap Planı" şartlarına uymaktadır. Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin dışında tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış, kanuni kayıtlara TMS/TFRS uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

A- 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Yeni TMS/TFRS'nin finansal tablolara etkileri ile ilgili açıklamalar:

- a) TMS/TFRS'nin başlığı,
- b) Muhasebe politikası değişikliğinin varsa ilgili geçiş hükümlerine uygun olarak yapıldığı,
- c) Muhasebe politikasında değişikliğin açıklaması,
- d) Varsa geçiş hükümlerinin açıklaması,

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

- e) Varsa geçiş hükümlerinin ileriki dönemlere olabilecek etkileri,
- f) Mümkün olduğunca, cari ve sunulan her bir önceki dönem ile ilgili düzeltme tutarları:
 - i. Etkilenen her bir finansal tablo kalemi için sunulmalı ve
 - ii. Şirket için "TMS 33, Hisse Başına Kazanç" standardı geçerliyse adi hisse ve seyreltilmiş hisse başına kazanç tutarları tekrar hesaplanmalıdır.
- g) Eğer mümkünse sunulmayan dönemlerden önceki dönemlere ait düzeltme tutarları,
- h) Geçmişe dönük uygulama herhangi bir dönem veya dönemler için mümkün değilse bu duruma yol açan olaylar açıklanmalı ve muhasebe politikasındaki değişikliğin hangi tarihten itibaren ve ne şekilde uygulandığı açıklanmalıdır.

- **TMS 7**, "Nakit akış tablolarındaki değişiklikler; 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler finansal tablo okuyucularının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülük değişikliklerini değerlendirebilmelerine imkan veren ek açıklamalar getirmiştir. Değişiklikler UMSK'nın "açıklama inisiyatifi" projesinin bir parçası olarak finansal tablo açıklamalarının nasıl geliştirilebileceğine dair çıkarılmıştır.

- **TMS 12**, "Gelir vergilerdeki değişiklikler"; 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Gerçekleşmemiş zararlar üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilmesine ilişkin bu değişiklikler, gerçeğe uygun değerden ölçülen borçlanma araçları üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlığının nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır.

2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

- **TFRS 12**, "Diğer işletmelerdeki paylara ilişkin açıklamalar"; 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinden itibaren geçerli olmak üzere geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Bu değişiklik, özet finansal bilgiler haricinde TFRS 12'nin açıklama gerekliliklerinin satılmaya hazır olarak sınıflandırılan işletmelerdeki paylara uygulanacağını açıklığa kavuşturmaktadır.

B- 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

Yayımlanmış, fakat henüz yürürlüğe girmemiş yeni bir TMS/TFRS erken uygulanmamışsa:

- a) Söz konusu durum ve
 - b) Bir TMS/TFRS'nin ilk uygulanması gerektiği dönemde değişikliğin finansal tablolar üzerindeki olası etkilerinin saptanmasına ilişkin bilinen veya makul şekilde tahmin edilebilen bilgiler finansal tablolarda açıklanmalıdır.
- **TFRS 9**, "Finansal araçlar"; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39'un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

- **TFRS 15**, “Müşteri sözleşmelerinden hasılat”; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika’da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.

- **TFRS 15**, “Müşteri sözleşmelerinden hasılat” standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asıl midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir.

- **TFRS 4**, “Sigorta Sözleşmeleri” standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 4’de yapılan değişiklik sigorta şirketleri için “örtülü yaklaşım (overlay approach)” ve “erteleme yaklaşımı (deferral approach)” olarak iki farklı yaklaşım sunmaktadır. Buna göre:

- Sigorta sözleşmeleri tanzim eden tüm şirketlere yeni sigorta sözleşmeleri standardı yayımlanmadan önce TFRS 9 uygulandığında ortaya çıkabilecek olan dalgalanmayı kar veya zararda muhasebeleştirme yerine diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirme seçeneğini sağlayacaktır ve
- Faaliyetleri ağırlıklı olarak sigorta ile bağlantılı olan şirketlere isteğe bağlı olarak 2021 yılına kadar geçici olarak TFRS 9’u uygulama muafiyeti getirecektir. TFRS 9 uygulamayı erteleyen işletmeler hali hazırda var olan TMS 39, “Finansal Araçlar” standardını uygulamaya devam edeceklerdir.

- **TMS 40**, “Yatırım amaçlı gayrimenkuller” standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün “yatırım amaçlı gayrimenkul” tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir.

- **TFRS 2** “Hisse bazlı ödemeler” standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2’nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir.

2014 - 2016 dönemi yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

• **TFRS 1**, “Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması”, TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırılmıştır.

• **TMS 28**, “İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar”; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir.

- **TFRS Yorum 22**, “Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri”;

1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır.

- **TFRS 9**, “Finansal araçlardaki değişiklikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın IAS 39’dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir.

- **TMS 28**, “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıkları’ndaki yatırımlardaki değişiklikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştireceklerini açıklığa kavuşturmuştur.

- **TFRS 16**, “Kiralama işlemleri”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, “Müşteri sözleşmelerinden hasılat” standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikle kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16’ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK’nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16’ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

- **TFRS Yorum 23**, “Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12’ye göre değil TMS 37 “Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar” standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir. Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir.

- **TFRS 17**, “Sigorta Sözleşmeleri”; 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4’ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan TFRS’ler

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

- TFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat

KGK, Eylül 2016’da TFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat standardını yayınlamıştır. Yayımlanan bu standart, UMSK’nın Nisan 2016’da UFRS 15’e açıklık getirmek için yaptığı değişiklikleri de içermektedir. Standarttaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçüm ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır. Standart, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılatın uygulanacak olup bir işletmenin olağan faaliyetleri ile ilgili olmayan bazı finansal olmayan varlıkların (örneğin maddi duran varlık çıkışları) satışının muhasebeleştirilip ölçülmesi için model oluşturmaktadır. TFRS 15’in uygulama tarihi 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleridir. Erken uygulamaya izin verilmektedir. TFRS 15’e geçiş için iki alternatif uygulama sunulmuştur; tam geriye dönük uygulama veya modifiye edilmiş geriye dönük uygulama. Modifiye edilmiş geriye dönük uygulama tercih edildiğinde önceki dönemler yeniden düzenlenmeyecek ancak mali tablo dipnotlarında karşılaştırmalı rakamsal bilgi verilecektir. Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkilerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler (devamı)

- TFRS 9 Finansal Araçlar – Sınıflandırma ve Açıklama

KGK, Ocak 2016'da TFRS 9 Finansal Araçlar'ı nihai haliyle yayınlamıştır. TFRS 9 finansal araçlar muhasebeleştirme projesinin üç yönünü: sınıflandırma ve ölçme, değer düşüklüğü ve finansal riskten korunma muhasebesini bir araya getirmektedir. TFRS 9 finansal varlıkların içinde yönetildikleri iş modelini ve nakit akım özelliklerini yansıtan akılcı, tek bir sınıflama ve ölçüm yaklaşımına dayanmaktadır. Bunun üzerine, kredi kayıplarının daha zamanlı muhasebeleştirilebilmesini sağlayacak ileriye yönelik bir “beklenen kredi kaybı” modeli ile değer düşüklüğü muhasebesine tabi olan tüm finansal araçlara uygulanabilen tek bir model kurulmuştur. Buna ek olarak, TFRS 9, banka ve diğer işletmelerin, finansal borçlarını gerçeğe uygun değeri ile ölçme opsiyonunu seçtikleri durumlarda, kendi kredi değerliliklerindeki düşüşe bağlı olarak finansal borcun gerçeğe uygun değerindeki azalmadan dolayı kar veya zarar tablosunda gelir kaydetmeleri sonucunu doğuran “kendi kredi riski” denilen konuyu ele almaktadır. Standart ayrıca, risk yönetimi ekonomisini muhasebe uygulamaları ile daha iyi ilişkilendirebilmek için geliştirilmiş bir finansal riskten korunma modeli içermektedir. TFRS 9, 1 Ocak 2018 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve standardın tüm gerekliliklerinin erken uygulamasına izin verilmektedir. Alternatif olarak, işletmeler, standarttaki diğer şartları uygulamadan, sadece “gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan” olarak belirlenmiş finansal yükümlülüklerin kazanç veya kayıplarının sunulmasına ilişkin hükümleri erken uygulamayı tercih edebilirler. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkilerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

2.3 Konsolidasyon Esasları

Konsolide finansal tablolar, ana ortalık olan Grup ve kontrolün başlamasından sona erene dek, bağlı ortaklıklarının hesaplarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamına giren şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tablo tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe politikaları esas alınarak TMS/TFRS'ye uygun olarak hazırlanmış ve konsolidasyona dahil edilmiştir.

Konsolide finansal durum tablosu ve konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu aşağıdaki esaslara göre düzenlenmiştir:

a) Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar doğrudan Grup tarafından kontrol edilen işletmelerdir. Grup, işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda, işletmeyi kontrol etmektedir. Bağlı ortaklık üzerindeki kontrolün Grup'a geçtiği andan itibaren söz konusu bağlı ortaklık konsolidasyon kapsamına alınır. Bağlı ortaklık üzerindeki kontrolün sona erdiği andan itibaren ise söz konusu bağlı ortaklık konsolidasyon kapsamından çıkarılır.

Bağlı ortaklıkların finansal durum tabloları ve kapsamlı gelir/gider tabloları, tek tek ve finansal tablo kalemleri bazında konsolide edilmiştir. Bununla beraber Grup'un sahip olduğu iştirak değeri, ilgili özkaynak tutarıyla karşılıklı netleştirilmiştir. Grup içi şirketlerin birbirleriyle ilişkileri sonucu oluşan grup içi işlemler ve ilgili bakiyelerin etkileri, ayrıca, gerçekleşmeyen kazanç ve bir değer düşüklüğü göstergesi olmadığı sürece kayıplar, konsolidasyon sırasında karşılıklı olarak silinmiştir. Grup'un sahip olduğu hisselerin kayıtlı değeri ve bunlardan kaynaklanan temettüleri, sırasıyla özkaynaktan ve dönemin gelir ya da giderlerinden silinmiştir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

a) Bağlı ortaklıklar (devamı)

Kontrol dışı payların, bağlı ortaklığın net varlık ve cari dönem kapsamlı gelir ya da giderindeki payı, konsolide kapsamlı gelir tablosu ve konsolide özkaynaklar değişim tablosunda “kontrol dışı paylar” adıyla ayrıca sınıflandırılmış olup kontrol dışı payların alım opsiyonuna istinaden bilançodaki kontrol dışı pay tutarı uzun vadeli yükümlülükler içerisinde diğer finansal yükümlülüklerle sınıflandırılmıştır.

Bağlı ortaklık üzerinde kontrolün kaybolması durumunda, Grup’un bağlı ortaklık üzerindeki kalan payları, eğer varsa, kontrolün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri (bağlı ortaklığın konsolide finansal tablolarındaki net taşınan değeri) ile ölçülür ve defter değeri ile arasındaki fark konsolide kapsamlı gelir tablosuna kar veya zarar olarak kaydedilir. Buna ek olarak, söz konusu kontrol kaybı gerçekleşmiş işletme ile ilgili daha önce konsolide diğer kapsamlı gelir olarak tanınan tutarlar ilgili varlık ya da yükümlülükler Grup tarafından elden çıkarılmış gibi muhasebeleştirilir. Gerçeğe uygun değer, iştirak, müşterek kontrole sahip ortaklık ve finansal varlıklarda sahip olunan payların sonradan muhasebesinin yapılabilmesi amacıyla ilk alım değeridir. Buna ek olarak yurtdışındaki işletmenin elden çıkarılmasında, diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmiş ve özkaynaklar altında yabancı para çevrim farkları olarak biriktirilmiş söz konusu işletmeye ait yabancı para çevrim farkları, kontrol kaybindan kaynaklanan kazanç veya kayıp muhasebeleştirildiğinde, özkaynaktan kar veya zarara aktarılacak şekilde yeniden sınıflandırılır.

Grup’un bağlı ortaklığı Koza Ltd.’in 11 Eylül 2015 tarihinde gerçekleştirilen Genel Kurul toplantısında alınan kararlar ve aynı tarihli ana sözleşme değişikliği ile oluşturulan her biri 1 İngiliz Sterlini (“GBP”) değerinde 2 adet A Grubu pay ile söz konusu şirkete ilişkin kontrol gücü A Grubu pay sahiplerine geçmiştir. 11 Eylül 2015 tarihi itibarıyla yapılan ana sözleşme değişikliği uyarınca söz konusu pay sahipleri tarafından atanacak direktörler aracılığı ile Koza Ltd.’in tüm operasyonel ve yönetsel faaliyetlerine ilişkin tasarruf, ana sözleşme değişikliklerine karar ve onay verme, tasfiye işlemleri ve hisse devir işlemlerine ilişkin onay verme vb. haklar direktörlere verilmiş olup söz konusu değişiklikler neticesinde Grup, Koza Ltd. üzerindeki kontrol gücünü kaybetmiş ve 11 Eylül 2015 tarihi itibarı ile Koza Ltd. konsolidasyon kapsamından çıkarılmıştır. Söz konusu ana sözleşme değişikliği uyarınca Grup’un Koza Ltd. üzerinde önemli etkisinin de bulunmadığı tespit edilmiş ve Grup’un %100 hissedarı olduğu Koza Ltd.’in üzerindeki paylarının kontrolün sona erdiği 11 Eylül 2015 ve 31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla maliyet bedelinden konsolide finansal tablolara alınmış ve Koza Ltd. kontrol kaybını “Durdurulan Faaliyetlerden Giderler” olarak göstermiştir. Grup, konsolide finansal tablolarında, Koza Ltd.’yi 218.325 Bin TL tutarındaki maliyet bedelinden duran varlıklarda “Finansal Yatırımlar” hesabında sunmuştur.

Grup’un 31 Aralık 2015 tarihine dek konsolide ettiği Türkiye’de yerleşik bağlı ortaklıkları Bugün Televizyon Radyo ve Perekende A.Ş., Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş. ve Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2016 yılı içerisinde KHK ile ticaret sicil kaydının resen terkin edilmesi nedeniyle iştirakleri Koza Prodüksiyon ve Ticaret A.Ş., Rek-Tur Reklam Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti. ve İpek Online Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. ile birlikte 2016 yılından itibaren konsolidasyon kapsamına girmemiştir.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

a) Bağlı ortaklıklar (devamı)

Grup'un bağlı ortaklıkların ünvanları, sermayesi ve sermayeleri içinde ana ortaklık ile diğer bağlı ortaklıkların sahip oldukları paylar aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017

Ticari Ünvanı	Doğrudan Ortaklık Payı (%)	Etkin Ortaklık Oranı (%)	Kontrol Gücü Olmayan Paylar (%)
Koza Anadolu Metal Madencilik İşletmeleri A.Ş.	52,25	52,25	47,75
ATP İnşaat ve Ticaret A.Ş.	-	51,75	48,25
Koza Altın İşletmeleri A.Ş. (*)	-	23,29	76,71
Özdemir Antimuan Madenleri A.Ş.	-	51,75	48,25
ATP Havacılık Ticaret A.Ş.	-	51,23	48,77
ATP Koza Turizm Seyahat Ticaret A.Ş.	-	51,75	48,25
ATP Koza Gıda Tarım Hayvancılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.	-	51,75	48,25
Konaklı Metal Madencilik Sanayi Ticaret A.Ş.	-	37,38	62,62
Koza İpek Tedarik Danışmanlık ve Araç Kiralama Ticaret A.Ş. (**)	28,00	52,88	47,12

31 Aralık 2016

Ticari Ünvanı	Doğrudan Ortaklık Payı (%)	Etkin Ortaklık Oranı (%)	Kontrol Gücü Olmayan Paylar (%)
Koza Anadolu Metal Madencilik İşletmeleri A.Ş.	52,25	52,25	47,75
ATP İnşaat ve Ticaret A.Ş.	-	51,75	48,25
Koza Altın İşletmeleri A.Ş. (*)	-	23,29	76,71
Özdemir Antimuan Madenleri A.Ş.	-	51,75	48,25
ATP Havacılık Ticaret A.Ş.	-	51,23	48,77
ATP Koza Turizm Seyahat Ticaret A.Ş.	-	51,75	48,25
ATP Koza Gıda Tarım Hayvancılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.	-	51,75	48,25
Konaklı Metal Madencilik Sanayi Ticaret A.Ş.	-	37,38	62,62
Koza İpek Tedarik Danışmanlık ve Araç Kiralama Ticaret A.Ş. (**)	28,00	52,88	47,12

(*) İpek Doğal Enerji Kaynakları ve Üretim A.Ş.'nin etkin ortaklık oranı %50'den az olmakla birlikte, söz konusu şirketin mali ve işletme politikalarını yönetmek için hakimiyet yetkisini kullanmaktadır.

(**) Söz konusu bağlı ortaklık önemlilik ilkesi dahilinde konsolidasyon kapsamına alınmamıştır.

b) Fonksiyonel ve raporlama para birimi

Konsolide finansal tablolar, Grup'un fonksiyonel ve raporlama para birimi olan Türk Lirası ("TL") cinsinden hazırlanmış ve sunulmuştur.

2.4 Karşılaştırmalı Bilgiler

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemlerle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Grup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile; 1 Ocak - 31 Aralık 2017 dönemine ait konsolide kapsamlı kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunu, konsolide nakit akım tablosunu ve konsolide özkaynaklar değişim tablosunu ise 1 Ocak - 31 Aralık 2016 dönemi ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Netleştirme/Mahsup

İçerik ve tutar itibarıyla önem arz eden her türlü kalem, benzer nitelikte dahi olsa, konsolide finansal tablolarda ayrı gösterilir. Önemli olmayan tutarlar, esasları veya fonksiyonları açısından birbirine benzeyen kalemler itibarıyla toplulaştırılarak gösterilir. İşlem ve olayın özünün mahsubu gerekli kılması sonucunda, bu işlem ve olayın net tutarları üzerinden gösterilmesi veya varlıkların, değer düşüklüğü düşüldükten sonraki tutarları üzerinden izlenmesi, mahsup edilmeme kuralının ihlali olarak değerlendirilmez. Grup'un normal iş akışı içinde gerçekleştirdiği işlemler sonucunda, "Hasılat" başlıklı kısımda tanımlanan gelirler dışında elde ettiği gelirler, işlem veya olayın özüne uygun olması şartıyla net değerleri üzerinden gösterilir.

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

2.6.1 Hasılat

Satış gelirleri, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili önemli risk ve getirilerin alıcıya nakledilmiş olması, gelir tutarının güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup tarafından elde edileceğinin kuvvetle muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, indirimler ve iadeler düşüldükten sonraki faturalanmış satış bedelinden oluşmaktadır (Not 21).

Maden gelirleri

Altın ve gümüş karışımından oluşan dore barların altın rafinerilerine teslim edilmesiyle ürünle ilgili önemli risk ve getirilerin söz konusu altın rafinerilerine nakledilmiş olması, gelir tutarının güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup tarafından elde edileceğinin kuvvetle muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır.

Otel hizmetleri

Satış gelirleri, gecekalmelerin gerçekleşmesi veya diğer hizmetlerin verilmesi, gelir tutarının güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup tarafından elde edileceğinin kuvvetle muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, hizmetin tamamlanma oranını yansıtan, satış vergisi hariç faturalanmış değerinden, iadeler ve iskontoaların indirilmiş tutarını gösterir.

2.6.2 Ticari alacaklar

Ticari alacaklar satılan ürün ya da sağlanan hizmetler sonucu oluşan, müşterilerden alacaklardır. Ticari alacaklar, makul değerleriyle finansal tablolara kaydedilmekte ve sonraki dönemlerde etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetinden, mevcutsa değer düşüklüğü karşılığı düşülerek değerlendirilmektedir. Belirtilmiş bir faiz oranı bulunmayan kısa vadeli ticari alacaklar, etkin faiz oranının etkisinin önemsiz olması durumunda fatura tutarından değerlendirilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.3 Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirir (Not 10). Net gerçekleşebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Stok maliyeti hesaplama sistemi safha maliyeti olup Grup stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir.

Maden stokları; işlenmeye hazır, çıkartılmış maden cevheri kümeleri, yığın liçi (heap leach) aracılığıyla işlenerek elde edilen solüsyon, üretim sürecindeki veya sevkiyata hazır hale getirilmiş altın ve gümüşten oluşan dore barlardan oluşmaktadır. Stokların maliyeti, ilgili maden sahaları bazında, tüm satın alma, üretim ve dönüştürme maliyetleri ile stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. İşlenmeye hazır çıkartılmış maden cevheri kümeleri, üretim sürecindeki altın ve sevkiyata hazır hale getirilmiş dore barlarının maliyetleri, ihtiva ettikleri ons bazındaki altın miktarı ve tesisteki işlemeye bağlı olarak hesaplanan geri dönüşüm oranı ("recovery rate") dikkate alınarak oluşturulur.

İşlenmeye hazır, çıkartılmış cevher kümeleri ile altın ve gümüşten oluşan dore barların miktarları periyodik sayımlar ile belirlenmektedir. Maden varlıklarının ve üretimle ilgili olan diğer sabit kıymetlerin amortisman ve itfa payları, stokların ilgili üretim yeri ve safhasındaki maliyetlerinin içinde yer almaktadır.

2.6.4 Maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller

a) Maden varlıkları:

Maden varlıkları; maden sahası geliştirme, maden hakları, maden arazileri, ertelenen maden çıkarma maliyetleri ile maden sahalarının ıslahı, rehabilitasyonu ve kapanması ile ilgili indirgenmiş maliyetlerden oluşmaktadır. Maden varlıkları, 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki satın alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş amortisman ve varsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan net değeri ile konsolide finansal tablolara yansıtılmaktadır (Not 14). Maden varlıkları, üretimin başlaması ile birlikte itfa edilmeye başlanırlar. Maden varlıklarının amortisman giderleri, ilgili maden sahaları bazında, üretim maliyeti ile ilişkilendirilmektedir.

Maden varlıkları, kapasitelerinin tam olarak kullanılmaya hazır olduğu ve fiziksel durumlarının Grup yönetimi tarafından belirlenen üretim kapasitesini karşılayacağı durumlarda amortisman tabi tutulmaya başlanırlar. Maden geliştirme maliyetleri gelecekte ekonomik faydanın elde edilmesinin kuvvetle muhtemel olduğu durumlarda aktifleştirilir ve ekonomik fayda dikkate alınarak amortisman tabi tutulur. Maden geliştirme maliyetleri, ilk kayda alındıkları anda ilgili maden alanları bazında tanımlanabildiği ölçüde bölümlere dağıtılır ve her bir maden sahasındaki bölümler ayrı ayrı ekonomik faydalar göz önünde bulundurularak üretim birimleri yöntemi ("units of production method") kullanılarak amortisman tabi tutulur. İlgili madenin ömrü süresince elde edilecek ekonomik faydaların artmasını sağlayacak söz konusu madende yapılan büyük çapta ve önemli revizyon çalışmaları aktifleştirilir. Bu kapsamda değerlendirilebilecek, büyük çapta ve önemli revizyonlar haricindeki bakım ve onarım giderleri oluştukları dönemin kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.4 Maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (devamı)

a) Maden varlıkları (devamı):

Her bir maden sahasındaki maden geliştirme maliyetleri; dönem içerisinde yer altı galerilerinin bulunduğu ilgili madenden çıkarılan toplam ons bazındaki altın miktarının, söz konusu madendeki toplam ons bazındaki görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan altın rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan itfa oranı üzerinden amortisman tabi tutulur. Her bir maden sahasındaki görünür ve mümkün rezerv miktarları, öngörülebilir gelecekte ekonomik olarak çıkarılıp işlenebilecek bilinen ve ölçülebilen kaynağı göstermektedir.

Maden geliştirme maliyetleri, söz konusu madenden gelecekte bir ekonomik faydanın elde edilmesinin kuvvetle muhtemel olduğu, belirli maden alanları için tanımlanabildiği ve maliyetinin güvenilir bir şekilde ölçülebildiği durumlarda aktifleştirilir. Üretim sırasında katlanılan maliyetler, maden sahasının geliştirilmesiyle birebir ilişkili olduğu sürece aktifleştirilir. Üretimle ilgili maliyetler ise gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Maden sahası geliştirme giderlerinin araştırma ve değerlendirme giderlerinden ayrımının yapılamadığı durumlarda, söz konusu giderler oluştuğu dönemde gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Üretim tesislerinin üzerine kurulu olduğu ve atıkların depolandığı arazilerin dışında, Grup maden araştırma faaliyetleri için de arazi satın almaktadır. Bu araziler maden varlıkları içerisinde takip edilmekte olup elde etme maliyetleri üzerinden finansal tablolara yansıtılırlar. Bu araziler ilgili maden sahasında cevher çıkarılmaya başlandığı anda söz konusu madendeki toplam ons bazındaki görünür ve mümkün işlenebilir rezervin geri kalan altın rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan amortisman oranı üzerinden amortisman tabi tutulmaya başlanırlar.

Ertelenen maden çıkarma maliyetleri, dönem içerisinde her bir açık ocak cevher yatağında cevherin tanımlanan kısmına erişimi kolaylaştıran dekapaj çalışması yapılırken katlanılan direkt maliyetler ile dekapaj çalışması ile ilişkilendirilebilen genel üretim giderlerinden oluşmakta olup her bir açık ocağın kullanılabilir geri kalan ömrü baz alınarak hesaplanan ertelenen maden çıkarma oranı dikkate alınarak amortisman tabi tutulmaktadır. Dekapaj çalışmalarında oluşan faydanın üretilen mamül şeklinde gerçekleşen kısmına karşılık gelen üretim maliyetleri stokların maliyetine dahil edilerek muhasebeleştirilir. Her bir açık ocak cevher yatağı ve ölçülebilen olduğu sürece her bir cevher yatağına ilişkin fazlara ilişkin örtü kaldırma maliyetleri anlatılan oranlar göz önünde bulundurularak muhasebeleştirilir. Ertelenen maden çıkarma maliyetleri, ilgili her bir açık ocağın kalan ekonomik ömrü veya tahmin edilen ertelenen maden çıkarma oranının gerçekleşen ertelenen maden çıkarma oranına bölünmesiyle bulunan oranından düşük olanı kullanılarak itfa edilmektedir.

Gerçekleşen maden çıkarma oranı, bilanço tarihine kadar her bir açık ocaktan çıkarılan ve işlenen ton bazındaki kümülatif pasa ve cevher miktarları toplamının dönem içerisinde her bir açık ocaktan çıkarılan ons bazındaki altın miktarına bölünmesiyle hesaplanmaktadır. Her bir açık ocağın kullanılabilir geri kalan ömrü dikkate alınarak hesaplanan tahmini maden çıkarma oranı ise bilanço tarihine kadar her bir açık ocaktan çıkarılan ve işlenen ton bazındaki tahmini kümülatif pasa ve cevher toplamının, ons bazındaki her bir açık ocak rezerv toplamına bölünmesiyle hesaplanmaktadır. Buna istinaden, gerçekleşen maden çıkarma oranının, ilgili her bir açık ocağın kullanılabilir ömrü dikkate alınarak hesaplanan tahmini maden çıkarma oranından daha yüksek olması durumunda, yıl içerisindeki tahmini kümülatif pasa ve cevher çıkarmak için katlanılan maliyetin bir kısmı söz konusu oranlar doğrultusunda aktifleştirilmektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.4 Maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (devamı)

a) Maden varlıkları (devamı):

Madenin kullanılabilir ömrü dikkate alınarak hesaplanan tahmini maden çıkarma oranının, gerçekleşen maden çıkarma oranından daha yüksek olması durumunda ise ilgili maliyetler, yukarıda belirtilen amortisman oranı dikkate alınarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda üretim gideri olarak muhasebeleştirilir. Madenin kullanılabilir ömrü yılda bir kez gözden geçirilir ve ertelenen maden çıkarma oranındaki değişiklikler ise ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maden işletme hakları ise elde etme maliyetinden finansal tablolara yansıtılmakta olup ilgili madenin kalan ekonomik ömürleri veya dönem içerisinde yer altı ve açık ocaktan çıkarılan ons bazındaki altın miktarının, görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan ons bazındaki altın rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan amortisman oranından düşük olanı kullanılarak itfa edilmektedir.

Açık ocak maden sahası geliştirme aktivitelerine ve açık ocakta yapılan üretime bağlı olarak ortaya çıkan maden sahalarının hali hazırdaki durumlarına göre ıslahı, rehabilitasyonu ve kapanma maliyetleri; madenlerin kapanması ve rehabilitasyonu sırasında harcanması kuvvetle muhtemel olan giderlerin karşılığının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş maliyet değerleri üzerinden finansal tablolara yansıtılmasıdır. Söz konusu karşılıklar bilanço tarihindeki değerlerine piyasalarda oluşan faiz oranı ve yükümlülük ile ilgili risk dikkate alınarak, vergi öncesi olan ve gelecekteki nakit akımlarının tahminiyle ilgili riski içermeyen iskonto oranı ile indirgenmiş olup hesaplamalar her bir bilanço döneminde gözden geçirilmektedir. Maden sahalarının ıslahı, rehabilitasyonu ve kapanması karşılığının hesaplanmasında kullanılan yönetim tahminlerindeki değişikliklerden kaynaklanan değişimler, maden sahalarının ıslahı, rehabilitasyonu ve kapanması maliyetlerine yansıtılır. Öte yandan, her maden için, ilgili maden sahalarının ıslahı, rehabilitasyonu ve kapanması maliyetleri; ilgili madenin kalan ekonomik ömürlerinin veya dönem içerisinde ilgili açık ocaktan çıkarılan ons bazındaki altın miktarının, açık ocak görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan ons bazındaki rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan amortisman oranından düşük olanı kullanılarak itfa edilmektedir. Mevcut programlar kapsamında çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin korunmasına istinaden katılan maliyetler oluştukları dönemde gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

Maden varlıkları, değer düşüklüğü olabileceğini gösteren durumlarda, birbirlerinden bağımsız ve en küçük derecede nakit üreten birimler olarak gruplandırılarak geri kazanılabilir tutarı ile finansal tablolardaki taşınan değeri karşılaştırılarak TMS 36 “Varlıklarda Değer Düşüklüğü” standardına göre değer düşüklüğü açısından test edilir. Değer düşüklüğünün saptanması için maden varlıkları, nakit üreten birimler bazında değerlendirilirler. Eğer söz konusu maden varlığının veya o varlığa ait (varlığın ait olduğu) nakit üreten herhangi bir biriminin kayıtlı değeri, kullanım veya satılması için gerekli olan giderler düşüldükten sonraki satış yoluyla geri elde edilecek tutardan yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Değer düşüklüğü kayıpları kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Oluşan değer düşüklüğü kaybı her raporlama döneminde gözden geçirilir ve ilgili varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara alınmalarını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek şekilde geri çevrilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.4 Maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (devamı)

b) Diğer maddi duran varlıklar (devamı):

Maden varlıkları dışında kalan maddi duran varlıklar, 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki satın alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş amortisman ve varsa değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan net değeri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır (Not 14). Maliyet bedeli, doğrudan varlık ile ilişkilendirilebilen maliyetleri de içermektedir. Diğer maddi duran varlıklar, ilk kayda alındıkları anda önemli bölümlere dağıtılır ve her bir bölüm ilgili faydalı ömürleri göz önünde bulundurularak amortismanı tabi tutulur. Amortisman, maddi duran varlıkların yaklaşık ekonomik ömürlerini yansıtan oranlarda doğrusal amortisman metoduna göre hesaplanmaktadır.

Maden varlıkları olarak konsolide finansal tablolarda takip edilen arsalar dışındaki arsa ve arazilerin ekonomik ömürleri sonsuz olarak kabul edildiğinden amortismanı tabi tutulmamışlardır. Öte yandan, binaların, makine, tesis ve cihazların faydalı ömürleri ilgili madenlerin kullanılabilir ömrü ile sınırlıdır.

Binalar, yeraltı ve yerüstü düzenleri ile makine, tesis ve cihazlar, kapasitelerinin tam olarak kullanılmaya hazır olduğu ve fiziksel durumlarının belirlenen üretim kapasitesini karşılayacağı durumlarda aktifleştirilir ve amortismanı tabi tutulmaya başlanırlar. Maddi duran varlıkların hurda değerinin önemli tutarda olmadığı tahmin edilmektedir. Maddi duran varlık alımları için verilmiş olan avanslar, ilgili varlık aktifleştirilene kadar diğer duran varlıklar kalemi altında takip edilmektedir. Her raporlama döneminde, maddi duran varlıkların hurda değeri ve yaklaşık ekonomik ömürleri gözden geçirilmekte ve gerekli düzeltmeleri ileriye dönük olarak yapılmaktadır.

Maddi duran varlıkların yaklaşık ekonomik ömürleri aşağıdaki gibidir:

	Yıl
Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	10
Binalar	45-50
Binalar	İlgili madenin faydalı ömrü süresince (2-12)
Makine, Tesis ve Cihazlar	3-20
Makine, Tesis ve Cihazlar	İlgili madenin faydalı ömrü süresince (2-12)
Taşıtlar	5-10
Döşeme ve Demirbaşlar	3-10

Bakım ve onarım giderleri oluştukları dönemin kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilirler. Aktifleştirmeden sonraki harcamalar, gelecekte ekonomik fayda sağlanmasının kuvvetle muhtemel olması ve ilgili harcamanın maliyetinin güvenilebilir bir şekilde ölçülmesi durumunda ilgili varlığın maliyetine eklenirler. Grup, aktifleştirmeden sonraki harcamalar kapsamındaki değiştirilen parçaların diğer bölümlerden bağımsız bir şekilde amortismanı tabi tutulup tutulmadığına bakmaksızın taşınan değerlerini bilançodan çıkarır. Varlığın maliyetine eklenen söz konusu aktifleştirme sonrası harcamalar, ekonomik ömürleri çerçevesinde amortismanı tabi tutulurlar.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.4 Maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (devamı)

b) Diğer maddi duran varlıklar (devamı):

Bir varlığın taşıdığı değer, varlığın satışı için katlanılacak giderler düşüldükten sonraki net satış fiyatı ile kullanım değerinin yüksek olanı olarak tanımlanan geri kazanılabilir değerinden daha fazla ise, maddi duran varlık karşılık ayrılarak geri kazanılabilir değerine indirilir. Maddi duran varlıkların elden çıkartılmasında elde edilen kar ya da zarar, maddi duran varlığın taşıdığı değere göre belirlenir ve ilgili gelir ve gider hesaplarına kaydedilir (Not 25).

c) Yatırım amaçlı gayrimenkuller:

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan binalar “yatırım amaçlı gayrimenkuller” olarak sınıflandırılır. Yatırım amaçlı gayrimenkuller elde etme maliyetinden birikmiş amortismanı ve eğer varsa değer düşüklüğü düşülerek gösterilmektedir. Yatırım amaçlı gayrimenkuller doğrusal amortisman metoduyla faydalı ömürleri üzerinden amortismanına tabi tutulur (Not 13).

2.6.5 Araştırma ve değerlendirme giderleri

Maden sahası araştırma giderleri gerçekleştikleri dönem içerisinde kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuyla ilişkilendirilerek muhasebeleştirilmektedir. Maden sahalarının ayrı ayrı değerlendirilmesi sonucunda, Grup yönetimi tarafından belirli bir maden sahasından çıkarılacak cevherin işlenmesi ve satılması sonucunda elde edilecek gelecekteki ekonomik faydanın kuvvetle muhtemel olmasına karar verildiğinde (örnek olarak yeni veya ilave görünür ve mümkün işlenebilir altın rezervi tespit edildiğinde) ve gerekli olan yasal izinler elde edildiğinde; maden sahasına istinaden elde edilen haklar, maden sahasındaki cevher damarına istinaden yapılan jeolojik veya jeokimyasal çalışmalar ile teknik yeterlilik için yapılan sondaj maliyetleri gibi üretim öncesi değerlendirme maliyetleri de aktifleştirilerek maden varlıkları içerisinde takip edilmektedir (Not 14). Ayrıca, üretime devam edilen maden sahalarında düzenli aralıklarla yapılan sondaj, maden ve jeoloji araştırma ve değerlendirme çalışmalarının maliyetleri, ilgili maden sahasında yapılan her bir sondaj bazında değerlendirilmekte ve yapılan sondajın yeni veya ilave sonucunda görünür ve mümkün işlenebilir altın rezervi bulunduğu (gelecekte ekonomik fayda elde edilmesi kuvvetle muhtemel olduğunda) veya sondajın yapıldığı sahalarda görünür ve mümkün işlenebilir altın rezervi olduğu durumlarda ilgili sondaj, maden ve jeoloji gideri maden geliştirme varlığı olarak maden varlıkları içerisinde aktifleştirilir.

Diğer sondaj, maden ve jeoloji araştırma giderleri ise ilgili sondaj ve çalışma gerçekleştiğinde gider olarak konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Aktifleştirilen değerlendirme maliyetleri için Grup yönetimi her bilanço tarihinde, rezerv miktarındaki önemli düşüş, maden sahalarına istinaden alınmış hakların süresinin bitmesi ve yenilenememesi veya iptal edilmesi gibi değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, söz konusu varlığın kullanım veya satılması için gerekli olan giderler düşüldükten sonraki satış yoluyla geri elde edilecek tutarından yüksek olanı olarak tespit edilen ilgili geri kazanılabilir değeri tahmin edilir ve değer düşüklüğü kayıpları konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılarak, taşınan değer geri kazanılabilir değerine indirilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.6 Çevre rehabilitasyonu, maden sahalarının ıslahı ve kapanması ile ilgili karşılıklar

Çevre rehabilitasyonu, maden sahalarının ıslahı ve kapanmasına istinaden halihazırdaki durum dikkate alınarak, hesaplanan karşılık tutarı, yasal düzenlemelere, teknolojik imkanlara ve Grup Yönetimi'nin en iyi tahminlerine göre oluşturulmuş planlar doğrultusunda hesaplanmıştır. Söz konusu karşılıklar bilanço tarihindeki değerlerine piyasalarda oluşan faiz oranı ve yükümlülük ile ilgili risk dikkate alınarak, vergi öncesi olan ve gelecekteki nakit akımlarının tahminiyle ilgili riski içermeyen iskonto oranı ile indirgenmiş olup hesaplamalar her bir bilanço döneminde gözden geçirilmektedir (Not 17).

Çevre rehabilitasyonu, maden sahalarının ıslahı ve kapanmasına istinaden hesaplanan karşılık konsolide finansal tablolara ilk kez yansıtıldığında veya ilişkili olduğu maden sahasında üretimin devam etmesi koşuluyla yönetimin tahminlerinde değişiklik olduğunda, ilgili değişiklik maddi duran varlıklar hesap grubu altındaki "Maden Tesisinin Rehabilitasyon Maliyeti" (Not 14) içerisinde takip edilir. Üretimi tamamlanan (ömrü biten) madenlere ilişkin çevre rehabilitasyonu, maden sahalarının ıslahı ve kapanmasına istinaden hesaplanan karşılık tutarındaki yönetim tahminlerindeki müteakip değişiklikler ve gelecek dönemlerdeki söz konusu yükümlülüğün indirgenmesi gibi diğer değişimler ise konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

2.6.7 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar bilgi işlem sistemleri ve yazılım haklarını içerir. Bunlar, 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki satın alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş itfa payları ve mevcutsa değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan net değeri ile konsolide finansal tablolara yansıtılmaktadır. Maddi olmayan duran varlıklar elde etme maliyetleri üzerinden, elde edilme tarihinden itibaren 3 ile 5 yıl içerisinde doğrusal itfa yöntemi ile itfa edilirler (Not 15).

Maddi olmayan duran varlıkların, hurda değerlerinin önemli tutarda olmadığı tahmin edilmiştir. Değer düşüklüğünün olması durumunda, değer düşüklüğü kayıpları konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda gider olarak yansıtılarak maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir tutara indirilir.

2.6.8 Varlıklarda değer düşüklüğü

i. Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, ertelenmiş vergi varlıkları (Not 27) ve şerefiye (Not 15) dışında kalan her bir varlık için her bir bilanço tarihinde, söz konusu varlığa ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Kullanıma hazır olmayan maddi olmayan duran varlıklarda ise geri kazanılabilir tutar her bir bilanço tarihinde tahmin edilir. Varlığın geri kazanılabilir değeri, ilgili varlığın satışı için katlanılacak giderler düşüldükten sonraki net satış fiyatı ile kullanım değerinin yüksek olanıdır.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.8 Varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

i. Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

Değer düşüklüğünün saptanması için varlıklar, nakit üreten birimler olarak en alt seviyede gruplanırlar. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığa ait nakit üreten herhangi bir biriminin kayıtlı değeri, kullanım veya satılması için gerekli olan giderler düşüldükten sonraki satış yoluyla geri elde edilecek tutardan yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Değer düşüklüğü kayıpları konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Bir varlıkta oluşan değer düşüklüğü kaybı, o varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara alınmalarını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek şekilde geri çevrilir.

ii. Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Grup tüm finansal varlıkların değer düşüklüğü testi için her bir bilanço tarihinde aşağıdaki kriterleri göz önünde bulundurmaktadır:

- Borçlu tarafın önemli ölçüde finansal açıdan zorluk içinde olup olmaması,
- Anaparanın veya faizin ödenmemesi veya geç ödenmesi gibi sözleşme hükümlerine borçlu tarafın uymaması,
- Ekonomik veya yasal nedenlerden ötürü, borçlu olan tarafa herhangi bir imtiyazın tanınıp tanınmadığı,
- Borçlu olan tarafın finansal açıdan yeniden yapılandırmaya gitmesinin beklenmesi veya gitmesi,
- Bağımsız veriler kullanılarak, finansal varlıkların gelecekte Grup'a sağlayacakları nakit akışlarında önemli düşüşlerin olup olmayacağı.

Grup, finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına dair objektif bir bulgu olduğu takdirde ilgili finansal varlık için değer düşüklüğü karşılığı ayırmakta olup bu değerlendirme her bir bilanço tarihi itibarıyla yapılmaktadır. Söz konusu karşılığın tutarı, ilgili finansal varlığın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve çeşitli güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ilgili finansal varlığın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak indirgenen değeridir.

2.6.9 Borçlanma maliyetleri ve alınan krediler

Alınan krediler alındıkları tarihlerdeki makul değerlerinden, işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki net değerleriyle kaydedilir. Alınan krediler, sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden gösterilir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, etkin faiz yöntemi kullanılarak konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır. Alınan kredilerden kaynaklanan finansman maliyeti oluştuğunda kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Alınan kredilerin vadeleri bilanço tarihinden itibaren 12 aydan kısa ise, kısa vadeli yükümlülükler içerisinde, 12 aydan fazla ise uzun vadeli yükümlülükler içerisinde gösterilmektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.9 Borçlanma maliyetleri ve alınan krediler (devamı)

Amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren varlıklar özellikli varlıklar olarak tanımlanmaktadır. TMS 23 “Borçlanma Maliyetleri” (Revize)’ye göre, aktifleştirilmeye başlama tarihi 1 Ocak 2009 ya da sonrasında olan özellikli varlıkların borçlanma maliyetlerine bağlı olarak, özellikli bir varlığın iktisabı, yapımı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebildiği ölçüde, söz konusu borçlanma maliyetlerinin ilgili varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilmesi gerekmektedir.

Kullanılabilir kredi limitlerinin tesisi için ödenen masraflar kredi limitinin bir kısmının ya da tamamının kullanılmasının olası olduğu durumlarda kredi işlem maliyeti olarak tanımlanır. Bu durumda, ödenen masraflar kredi limitlerinin kullanımına kadar ertelenir. Kredi limitlerinin bir kısmının ya da tamamının kullanılabileceğine dair bir kanıtın bulunmadığı durumlarda ilgili masraflarla likidite sağlama amaçlı bir ön ödeme olarak kabul edilerek aktifleştirilir ve ilgili olduğu kredi limitlerinin süresi boyunca amortismanına tabi tutulur.

2.6.10 Ticari borçlar

Ticari borçlar, Grup’un olağan faaliyetleri kapsamında tedarikçilerden sağlanan mal ve hizmetlere ilişkin yükümlülüğü ifade etmektedir. Ticari borçların vadeleri bilanço tarihinden itibaren 12 aydan kısa ise kısa vadeli borçlar içerisinde, 12 aydan fazla ise uzun vadeli ticari borçlar olarak sınıflandırılırlar (Not 8).

Ticari borçlar, konsolide finansal tablolara alındıkları tarih itibarıyla gerçeğe uygun değeri ile müteakip dönemlerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak indirgenmiş maliyet bedeli üzerinden muhasebeleştirilir.

2.6.11 Finansal varlıklar

Finansal varlıkların sınıflandırılması, varlıkların hangi amaç için elde edilmesine bağlı olarak belirlenmektedir. Grup yönetimi, finansal varlığın sınıflandırılmasını ilk elde edildiği tarihte yapmakta ve bu sınıflandırmayı her bilanço döneminde tekrar değerlendirmektedir.

i. Sınıflandırma

- Gerçeğe uygun değer değişimi gelir tablosu ile ilişkilendirilen finansal varlıklar

Makul değer değişimi gelir tablosu ile ilişkilendirilen finansal varlıklar, alım-satım amaçlı finansal varlıklardır. Bir finansal varlık, eğer prensip olarak kısa vadede satılmak amacıyla alınmışsa veya yönetim tarafından bu şekilde belirlenmişse bu grupta takip edilir. Türev finansal araçlar riskten korunma amaçlı olmadıkça alım-satım amaçlı finansal varlık olarak sınıflandırılır. Bu kategorideki varlıklar, eğer alım-satım amaçlı ise ve bu işlemin bilanço tarihinden itibaren 12 ay içerisinde gerçekleşmesi bekleniyorsa, dönen varlıklar içerisinde sınıflandırılır.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.11 Finansal varlıklar (devamı)

- Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar, bu kategoride sınıflandırılan ve makul değer değişimi kar ve zarar tablosu ile ilişkilendirilen finansal varlıklar, krediler ve alacaklar ile vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar kategorilerinin içinde sınıflandırılmayan türev olmayan varlıklardır. Yönetim, ilgili varlıkları bilanço tarihinden itibaren 12 ay içinde elden çıkarmaya niyetli değilse duran varlıklar olarak sınıflandırılır.

- Krediler ve alacaklar

Krediler ve alacaklar, sabit veya belirli ödemeleri olan, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıklardır. Vadeleri bilanço tarihinden itibaren 12 aydan kısa ise dönen varlıklarda, 12 aydan uzun ise duran varlıklarda takip edilmektedir. Krediler ve alacaklar, ticari ve ilişkili taraftarlardan alacaklardan, diğer alacaklar ve nakit ve nakit benzerlerinden oluşmaktadır.

Bankaya doğrudan Grup tarafından nakit verilerek kredi sağlandığında, bu kredi; bankalarla yapılmış sözleşmelerle önceden belirlenmiş satış fiyatı ve sabit vadesi bulunan ters repolar aracılığıyla elde edilmiş olan devlet tahvili ve hazine bonoları kullanılarak garanti altına alınır ve indirgenmiş maliyet değeri üzerinden konsolide finansal tablolara yansıtılır. Tahakkuk eden faiz, gelecekteki satış fiyatları ile Grup'un sağladığı kredi tutarı arasındaki farkın cari döneme düşen kısmını yansıtmaktadır. Nakit akım tablosu hazırlanırken, paranın bankaya transfer edildiği tarihteki orijinal vadesi üç aydan kısa olan krediler, nakit benzeri değer olarak dikkate alınmıştır (Not 5).

ii. Muhasebeleştirme ve ölçümleme

Düzenli olarak alınıp-satılan finansal varlıklar, alım-satımın yapıldığı tarihte kayıtlara alınır. Alım-satım yapılan tarih, yönetimin varlığı alım satım yapmayı taahhüt ettiği tarihtir. Finansal varlıklardan doğan nakit akım alım hakları sona erdiğinde veya transfer edildiğinde ve Grup tüm risk ve getirilerini transfer ettiğinde, finansal varlıklar defterlerden çıkartılır. Satılmaya hazır finansal varlıklar müteakip dönemlerde gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilmektedirler.

Krediler ve alacaklar etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak indirgenmiş değerleriyle muhasebeleştirilmektedir.

Gerçeğe uygun değerleriyle ölçülen ve kar veya zarar tablosuyla ilişkilendiren finansal varlıkların gerçeğe uygun değer değişimlerden doğan kar ve zararlar ilgili dönemin kar veya zarar tablosunda yatırım faaliyetlerinden gelir/gider olarak gösterilirler.

Grup temettü ödemelerini almaya hak kazandığında, gerçeğe uygun değerleriyle ölçülen ve kar veya zarar tablosuyla ilişkilendiren finansal varlıklardan oluşan temettü geliri, yatırım faaliyetlerinden gelirlerin bir parçası olarak kar veya zarar tablosuna yansıtılırlar.

Satılmaya hazır finansal varlıklar olarak kaydedilen parasal ve parasal olmayan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişimler diğer kapsamlı gelirlere yansıtılır.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.12 Şerefiye/Negatif şerefiye

İşletme birleşmesi iki ayrı işletmenin veya işletme faaliyetlerinin ayrı bir raporlama birimi meydana getirmek üzere bir araya getirilmesidir. İşletme birleşmeleri, TFRS 3 “İşletme Birleşmeleri” kapsamında, satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir.

Bir işletmenin satın alınması ile ilgili katlanılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. İşletme birleşmesi maliyetinin iktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak muhasebeleştirilir. Satın alma maliyeti, ayrıştırılabilir varlık ve yükümlülüklerin net makul değerinden düşük ise negatif şerefiye oluşur ve oluştuğu dönemde gelir olarak finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmelerinde satın alınan işletmenin finansal tablolarında yer almayan; ancak şerefiyenin içerisinden ayrıştırılabilme özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile finansal tablolara yansıtılır. Satın alınan şirketin finansal tablolarında yer alan şerefiye tutarları tanımlanabilir varlık olarak değerlendirilmez.

Şerefiye, değer düşüklüğü testi için, yönetimin şerefiyeyi iç raporlama amaçlı takip edebileceği en küçük nakit üreten birimlere dağıtılır. Şerefiye için her yıl aynı tarihte değer düşüklüğü tespit çalışması yapılmakta olup değer düşüklüğünün olduğuna dair herhangi bir gösterge olması durumunda ise, söz konusu değer düşüklüğü testi daha sıklıkla tekrarlanmaktadır. Şerefiye ilk kayda alınan maliyet değerinden birikmiş değer düşüklüğü karşılıkları düşülerek finansal tablolarda taşınır. Şerefiyeye ait değer düşüklüğü geri çevrilemez (Not 15).

2.6.13 Pay başına kazanç/kayıp

Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç/kayıp, net dönem karının/zararının, dönem boyunca bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur (Not 28).

Şirketler, mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak (“Bedelsiz Hisseler”) sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Temettü dağıtılması söz konusu olması durumunda ise hisse başına düşecek kazanç hisselerin ağırlıklı ortalamasının adedi üzerinden değil, mevcut hisse adedi dikkate alınarak belirlenecektir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.14 Kiralama İşlemleri

i. Finansal kiralama

Herhangi bir tesis ya da ekipmanın kiralanması sırasında bütün risk ve faydaların, Grup tarafından üstlenilmesi durumunda söz konusu işlem finansal kiralama olarak sınıflandırılır. Finansal kiralamalar gerçekleştirildikleri tarihte, kiralanın varlığın makul değeri veya minimum finansal kiralama ödemelerinin bugünkü değerinin düşük olanı ile aktifleştirilirler. Her bir finansal kiralama ödemesi, yükümlülük ve finansal gider arasında, ödenmemiş bakiye üzerinden sabit bir orana ulaşmak için dağıtılır. İlgili finansal kiralama yükümlülüğünün finansal gider düşüldükten sonra kalan kısmı, konsolide finansal durum tablosunda finansal borçlar kalemi altında muhasebeleştirilmiştir. Faiz ödemeleri, finansal kiralama dönemi süresince konsolide kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Finansal kiralama sözleşmesi ile elde edilen maddi duran varlıklar, varlığın kullanılabilir ömrü veya finansal kiralama süresinin düşük olanı üzerinden amortismanına tabi tutulur.

ii. Operasyonel kiralama

Faydaların ve risklerin büyük bir bölümünün kiraya veren tarafından üstlenildiği kiralama sözleşmeleri operasyonel kiralama olarak sınıflandırılır. Operasyonel kiralama için yapılan ödemeler (kiraya verenden alınan teşvikler düşüldükten sonra), kiralamanın yapıldığı dönem boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir.

2.6.15 Raporlama tarihinden sonraki olaylar

Raporlama tarihinden sonraki olaylar; kâra ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar (Not 32).

Grup, raporlama tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Raporlama tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyen hususlar olmaları halinde konsolide finansal tablo notlarında açıklanır.

2.6.16 Karşılıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar

Herhangi bir karşılık tutarının konsolide finansal tablolara alınabilmesi için; Grup'un geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir hukuki veya kurucu yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının kuvvetle muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması gerekmektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.16 Karşılıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar (devamı)

Paranın zaman değerinin etkisinin önemli olduğu durumlarda, karşılık tutarı; yükümlülüğünün yerine getirilmesi için gerekli olması beklenen giderlerin bugünkü değeri olarak belirlenir. Karşılıkların bugünkü değerlerine indirgenmesinde kullanılacak iskonto oranının belirlenmesinde, ilgili piyasalarda oluşan faiz oranı ile söz konusu yükümlülükle ilgili risk dikkate alınır. Söz konusu iskonto oranı vergi öncesi orandır. İskonto oranı, gelecekteki nakit akımlarının tahminiyle ilgili riski içermez. Dönemler itibarıyla paranın zaman etkisinin önemli olduğu karşılıkların tahmin edilen gerçekleşme tarihine yaklaşılması sonucunda, karşılıklarda artış oluşurken söz konusu bu fark faiz gideri olarak kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti Grup'un tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler ve varlıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmekte ve konsolide finansal tablolara dahil edilmemektedir (Not 17). Gelecek dönemlerde oluşması beklenen operasyonel zararlar için herhangi bir karşılık ayrılmamaktadır. Öte yandan, Grup yönetiminin geçmiş tecrübeleri doğrultusunda, gelecekte elde edilmesi beklenen ekonomik faydanın hemen hemen kuvvetle muhtemel olduğu durumlarda, söz konusu varlıkları şarta bağlı olarak nitelendirilemezler.

2.6.17 Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerinde değişiklik ve hatalar

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır.

2.6.18 İlişkili taraflar

Bu konsolide finansal tablolar açısından, Grup üzerinde kontrolü, müşterek kontrolü veya önemli etkinliği olan ortaklar, üst düzey yönetim kadrosu ve yönetim kurulu üyeleri ile bunlar tarafından kontrol edilen, müştereken kontrol edilen veya üzerlerinde önemli etkinlikleri olan şirketler ilişkili taraflar olarak kabul ve ifade edilmişlerdir (Not 6).

2.6.19 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Raporlanabilir bölüm, bölüm bilgileri açıklanması zorunlu olan bir endüstriyel bölüm veya coğrafi bölümdür. Endüstriyel bölümler, belirli bir mal veya hizmeti ya da birbirleriyle ilişkili mal veya hizmet grubunu sağlama veya risk ve fayda açısından Grup'un diğer bölümlerinden farklı özelliklere sahip bölümlerdir. Coğrafi bölümler, Grup'un belirli bir ekonomik çevrede mal veya hizmet temin eden ve risk ve fayda açısından başka bir ekonomik çevre içerisinde faaliyet gösteren diğer bölümlerden farklı özelliklere sahip bölümlerdir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.19 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması (devamı)

Bir endüstriyel bölümün veya coğrafi bölümün raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için gereklilik, bölüm hasılatının büyük bir çoğunluğunun grup dışı müşterilere yapılan satışlardan kazanılması ve grup dışı müşterilere yapılan satışlardan ve diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm hasılatının, tüm bölümlere ilişkin iç ve dış toplam hasılatın en az %10'unu oluşturması veya kar veya zararla sonuçlanan bölüm sonucunun kar elde edilen bölümlerin toplam sonuçları ve zarar eden bölümlerin toplam sonuçlarının mutlak anlamda büyük olanının en az %10'una isabet etmesi veya bölüm varlıklarının, tüm bölümlerin toplam varlıklarının en az %10'unu oluşturmasıdır.

Grup'un ana faaliyet konusu madencilik, hava yolu yolcu taşımacılığı, gıda ve turizm olup Grup'un satışını yaptığı ürünler/hizmetler grup olarak, madencilik, taşımacılık, gıda ve turizm şeklindeki bir gruplamaya tabi tutulmuştur (Not 4).

Grup faaliyet bölümlerinin performansını belirli kriterler ve ölçüm birimleriyle değerlendirmektedir. Bu ölçüm kriterleri, hasılat ve brüt kar marjı, net dönem karı/(zararı) ile yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler ile esas faaliyetlerden diğer gelirleri ve giderleri, ve finansal gelir ve giderlerinin etkilerini içermeyen sürdürülen faaliyetler vergi öncesi cari yıl kar/(zararıdır).

2.6.20 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Dönemin kar ve zararı üzerindeki gelir vergisi yükümlülüğü, cari yıl vergisi ve ertelenmiş vergiyi içermektedir. Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden ve bilanço tarihinde geçerli olan vergi oranları ile hesaplanan vergi yükümlülüğünü içermektedir. Geçmiş yıllardaki vergi yükümlülüğü ile ilgili düzeltme kayıtları ise diğer faaliyetlerden gider ve zararlar kalemi altında muhasebeleştirilmektedir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda gösterilen değerleri ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin bilanço tarihi itibarıyla; yasalaşmış veya büyük ölçüde yasalaşmış, ilgili geçici farkların ortadan kalkacağı tarihlerde geçerli olan vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir (Not 27). Ertelenmiş vergi yükümlülükleri şerefiyenin ilk kez tanınmasında finansal tablolara alınmaz. İşletme birleşmeleri dışında, hem ticari hem de mali kar veya zararı etkilemeyen varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınması durumunda ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü finansal tablolara alınmaz. Ertelenmiş vergi geliri veya gideri ertelenmiş verginin doğrudan özkaynak altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmadığı durumlarda, dönemin kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablolarına dahil edilir. Ertelenmiş vergi özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemde kaynaklanıyorsa, ilgili özkaynaklar kalemi altında muhasebeleştirilir.

Ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü, söz konusu geçici farkların ortadan kalkacağı ilerideki dönemlerde ödenecek vergi tutarlarında yapılacağı tahmin edilen artış ve azalış oranlarında finansal tablolara yansıtılmaktadırlar. Ertelenmiş vergi yükümlülüğü, tüm vergilendirilebilir geçici farklar için hesaplanırken ertelenmiş vergi varlığı gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla finansal tablolara alınır. Ertelenmiş vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde, ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.6.21 Çalışanlara sağlanan faydalar/kıdem tazminatları

Yürürlükteki kanunlara göre, Grup, emeklilik dolayısıyla veya istifa ve İş Kanunu'nda belirtilen davranışlar dışındaki sebeplerle istihdamı sona eren çalışanlara belirli bir toplu ödeme yapmakla yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğacak yükümlülük tutarlarının aktüeryal varsayımlar uyarınca net bugünkü değerine göre indirgenmiş ve finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 18). Söz konusu karşılığın ölçülmesinde kullanılan aktüer varsayımlarındaki değişimlerden kaynaklı aktüer kazanç ve kayıplar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilerek konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Grup, ortaklara dağıtılabılır kar üzerinde yapılan birtakım düzeltmeler sonrası üst düzey yöneticiler ve idari personeline yönetim ikramiyesi vermekte olup söz konusu ikramiyenin tamamı eğer cari dönemde ödenmediyse ödenmeyen kısım için ilgili yıl içerisinde karşılık ayrılmaktadır.

2.6.22 Nakit akım tablosu

Konsolide nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansal faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları, Grup'un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir. Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (duran varlık yatırımları ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir. Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

2.6.23 Sermaye ve temettüler

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş karlardan indirilerek kaydedilir. Alınan temettüler ise tahsil etme hakkının ortaya çıktığı tarihte gelir olarak kaydedilir (Not 20).

2.6.24 Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri değerler, nakit ve banka mevduatı ile tutarı belirli nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli, yüksek likiditeye sahip ve vadesi 3 ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir. Nakit ve nakit benzerleri ilk kayda alınışta işlem maliyetleri dahil makul değerleri üzerinden müteakip dönemde ise etkin faiz oranı kullanılarak indirgenmiş maliyetleri üzerinden konsolide finansal tablolara yansıtılmaktadır (Not 5).

2.6.25 Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvik ve yardımları, teşviklerin alınacağına dair makul bir güvence olduğu ve Grup'un asgari koşulları yerine getirmesi durumunda, gerçeğe uygun değeri ile muhasebeleştirilir (Not 16).

2.7 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, şarta bağlı varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

Bu tahmin ve varsayımlar, Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen, fiili sonuçlar varsayımlardan farklılık gösterebilir. Grup'un önemli muhasebe varsayım ve tahminleri şunlardır:

a) Altın rezervleri ve maden ömürleri

Grup yönetimi, her bir bilanço döneminde görünür ve muhtemel maden rezervlerine istinaden yapmış oldukları tahminlerini gözden geçirmekte olup belirli dönemlerde ise bağımsız profesyonel değerlendirme şirketlerine görünür, mümkün ve muhtemel maden rezervlerinin miktarının tespitine yönelik Avustralya Arama Sonuçları, Maden Kaynakları ve Altın Rezervleri 2012 Standartları'na ("JORC") uygun olarak değerlendirme çalışmaları yaptırmakta ve rezerv miktarını "JORC" Standartları'nda belirtilen yetkinliklere haiz kişiler tarafından veya onların gözetiminde güncellemektedir. Söz konusu rezerv ve kaynak miktarları 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla bağımsız profesyonel değerlendirme şirketi, "SRK Consulting" tarafından "JORC" standartları doğrultusunda güncellenmiştir.

Söz konusu çalışmalar kapsamında, maden rezervlerinin belirlenmesinde kullanılan varsayımlar ve yöntemler, bir takım belirsizlikleri içinde barındırmakta (altın fiyatları, kurlar, jeografik ve istatistiki değişkenler gibi) olup yeni bir bilginin kullanılabilir olmasına bağlı olarak maden rezervine istinaden geliştirilen varsayım ve yöntemler önemli ölçüde değişebilir. Maden varlıklarının maliyeti ve amortismanı söz konusu güncellemelere bağlı olarak ileriye dönük olarak düzeltilmektedir.

Grup yönetimi, her bir bilanço döneminde maden ömürlerine ilişkin tahminlerini gözden geçirmekte olup belirli dönemlerde ise bağımsız profesyonel değerlendirme şirketlerine Avustralya Arama Sonuçları, Maden Kaynakları ve Altın Rezervleri 2012 Standartları'na ("JORC") uygun olarak değerlendirme çalışmaları yaptırmakta ve maden ömürlerini "JORC" Standartları'nda belirtilen yetkinliklere haiz kişiler tarafından veya onların gözetiminde güncellemektedir. Söz konusu maden ömürleri 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla bağımsız profesyonel değerlendirme şirketi, "SRK Consulting" tarafından "JORC" standartları doğrultusunda güncellenmiştir.

b) Şerefiye ve maddi duran varlıkların taşınan değerleri

Maden varlıkları "üretim birimleri" yöntemi kullanılarak itfa edilmekte ve amortisman oranının hesaplanması için görünür ve mümkün işlenebilir altın rezerv miktarı kullanılmaktadır. Maden varlıkları dışında kalan gerek taşınabilir gerekse sabit olan diğer maddi duran varlıklar ise ilgili oldukları madenlerin ömürleri ile sınırlı olmak üzere faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem kullanılarak amortismanına tabi tutulmaktadır. Görünür ve mümkün işlenebilir altın rezerv miktarı baz alınarak ve üretim birimleri yöntemi kullanılarak hesaplanan amortisman tutarları dönemler arasında değişkenlik gösterebilir ve birtakım maden varlıkları için amortisman, gerçekleşen ile tahmin edilen üretim miktarları arasındaki sapmadan dolayı etkilenebilmektedir. Söz konusu farklar, aşağıda belirtilen değişkenlerden veya varsayımlardan kaynaklanmaktadır:

- Yapılan çalışmalar neticesinde görünür ve mümkün işlenebilir altın rezerv miktarındaki değişimler,
- Zaman zaman önemli miktarlarda değişebilen rezervin tenor ("grade") oranı,
- Gerçekleşen altın fiyatı ile rezerv değerlendirme ve tenor tespit etme çalışmalarında dikkate alınan tahmini altın fiyatı,

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

b) Şerefiye ve maddi duran varlıkların taşınan değerleri (devamı)

- Maden sahalarında gerçekleşebilen ve önceden tahmin edilemeyen, faaliyetleri etkileyebilecek birtakım hususlar,
- Maden çıkarma, işleme ve rehabilitasyon maliyetlerinde, iskonto oranlarında, kur değişimlerinde tahmin edilemeyecek değişimler,
- Maden ömürlerindeki değişimlerin, faydalı ömürleri maden ömrüyle sınırlı olan ve doğrusal yöntemle amortismanına tabi tutulan sabit kıymetlerin faydalı ömürlerine olan etkileri.

Grup yönetimi tarafından gerçekleştirilen değer düşüklüğü testleri ise, yönetimin gelecekteki altın fiyatları hakkındaki tahminlerine, mevcut piyasa koşullarına, kurlara ve ilgili proje riskiyle birlikte vergi öncesi iskonto oranına bağlıdır.

Nakit üreten birimlerin geri kazanılabilir değeri, ilgili nakit üreten birimin kullanım değerinden veya satış maliyetleri düşüldükten sonraki gerçeğe uygun değerinden yüksek olanı olarak tespit edilir. Söz konusu hesaplamalar bir takım varsayımların ve tahminlerin kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Altın fiyatlarına istinaden yapılan varsayım ve tahminlerdeki değişiklikler, madenlerin kullanım ömürlerini etkileyebilir ve bununla birlikte gerek şerefiye ve gerekse ilgili varlıkların taşınan değerleri üzerinde düzeltme gerektirebilecek koşullar ortaya çıkabilir.

Varlıklar, birbirlerinden bağımsız ve en küçük derecede nakit üreten birimler olarak gruplandırılır. Değer düşüklüğü göstergesinin tespit edilmesi durumunda ise, tahmin ve varsayımlar tespit edilen her bir nakit üreten birimden elde edilecek nakit akışları için oluşturulur. Gerek maddi duran varlıkların ve gerekse şerefiyenin değer düşüklüğü testleri kullanılan tahmin ve varsayımlardan ötürü belirli oranda bir belirsizlik içermektedir. Bu belirsizlik kullanılan görünür ve mümkün işlenebilir altın rezerv miktarından, mevcut ve gelecekte tahmin edilen altın fiyatlarından, iskonto oranlarından, kurlardan ve tahmini üretim maliyetlerinden kaynaklanmaktadır.

c) İşlenmeye hazır çıkartılmış maden cevheri kümeleri, üretim sürecindeki veya sevkiyata hazır hale getirilmiş altın ve gümüşten oluşan dore

İşlenmeye hazır çıkartılmış maden cevheri kümeleri ile üretim sürecindeki altın, belirli ölçümlerin sonucunda ve tahmin edilen üretim sürecine göre değişen geri dönüşüm oranı üzerinden ölçülmektedir. İşlenmeye hazır çıkartılmış maden cevheri kümeleri, üretim sürecindeki altının miktarı periyodik olarak yapılan sayımlar ve raporlamalarla tespit edilmektedir. Grup yönetimi, cevherin tahmin edilen tenor oranıyla gerçekleşen işlenmiş altın miktarını karşılaştırarak; tahmin edilen geri dönüşüm oranını gerçekleşen geri dönüşüm oranıyla aylık olarak karşılaştırmakta ve gerekli güncellemeleri yapmaktadır.

d) Çevre rehabilitasyonu, maden sahalarının ıslahı ve kapanması

Çevre rehabilitasyonu, maden sahalarının ıslahı ve kapanmasına istinaden konsolide finansal tablolara yansıtılan karşılıkların tutarı, Grup yönetiminin planlarına ve ilgili yasal düzenlemelerin gerektirdiklerine dayanmakta olup söz konusu plan ve yasal düzenlemelerdeki değişiklikler, kullanılan indirgenme oranları ve maden rezervlerine istinaden yapılan tahminlerdeki değişiklikler karşılıkları etkileyebilmektedir (Not 17).

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

e) Gelir vergileri

Nihai vergi tutarına olan etkileri kesinleşmeyen ilgili birçok işlem ve hesaplama normal iş akışı sırasında gerçekleşmekte olup bu gibi durumlar gelir vergisi karşılığı belirlenmesi sırasında önemli muhakemelerin kullanılmasını gerektirmektedir.

Grup, vergisel olayların sonucunda ödenmesi tahmin edilen ek vergilerin oluşturduğu vergi yükümlülüklerini kayıtlarına almaktadır. Bu konular ile ilgili oluşan nihai vergisel sonuçların, başlangıçta kaydedilen tutarlardan farklı olduğu durumlarda, bu farklar belirlendiği dönemlerdeki gelir vergisi karşılığı ve ertelenen vergi bakiyelerini etkileyebilecektir.

f) Yasal riskler

Grup, maden sektöründe faaliyetlerini sürdürdüğünden, yasalardan ve mevzuatlardan kaynaklanan birçok riske maruz kalmaktadır. Bilanço tarihi itibarıyla mevcut olan veya gelecekte maruz kalınacak yasal uygulamaların ve davaların sonuçları, Grup yönetiminin geçmiş tecrübeleri doğrultusunda ve alınan hukuki danışmanlıklar sonucunda, belirli bir oran dahilinde tahmin edilebilmektedir. Grup aleyhine alınabilecek bir karar veya uygulamanın olumsuz etkileri Grup'un faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyebilir (Not 17).

g) Şüpheli alacak karşılığı

Grup'un, ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Grup alacaklarına ilişkin tahsilat performansını ve alacağın tahsil kabiliyetini değerlendirir ve bunun sonucunda şüpheli alacak karşılığını belirler. Şüpheli alacak karşılığı müşterilerin geçmiş ödeme performanslarından ve mali durumlarından yola çıkarak oluşturulmuş bir muhasebe tahminidir (Not 8).

h) Bağlı ortaklık kontrol kaybı

Grup, Koza Ltd.'nin sermayesinin tamamına sahip olmasına rağmen yapılan işlemler neticesinde (11 Eylül 2015 tarihli Genel Kurul kararları ve aynı tarihli ana sözleşme değişikliği ile) Koza Ltd.'yi kontrol etmediğine ve önemli etkisinin bulunmadığını tespit etmiştir. Her biri 1 İngiliz Sterlini ("GBP") değerinde 2 adet A Grubu pay ile söz konusu şirkete ilişkin kontrol gücü A Grubu pay sahipleri tarafından atanan direktörler söz konusu şirketin tüm operasyonel ve yönetsel faaliyetlerine ilişkin tasarruf, ana sözleşme değişikliklerine karar ve onay verme, tasfiye işlemleri ve hisse devir işlemlerine ilişkin onay verme vb. haklar kazanmıştır. Dolayısı ile söz konusu Şirket maliyet bedeli ile duran varlıklarda "Finansal Yatırımlar" altında takip edilmiş ve kontrol kaybından doğan zarar, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yıl itibarıyla konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu genel kurul ve alınan kararlara ilişkin, SPK tarafından 4 Şubat 2016 tarihli karar ile yasal süreç başlatılmış olup bu kararlar ilgili oluşacak nihai yargı kararları başlangıçta kaydedilen tutarlardan farklı olduğu durumlarda, bu farklar belirlendiği dönemde muhasebeleştirilecektir.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

3. FİNANSAL YATIRIMLAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un finansal yatırımlarının detayı aşağıdaki gibidir:

a) Tahvil ve Bonolar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Tahvil ve Bonolar	8.006	7.388
Toplam	8.006	7.388

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarı ile vadeleri 2019 ve 2020 tarihli (31 Aralık 2016: 2019 ve 2020 tarihli), uzun vadeli tahvil ve bonolar ABD Doları cinsinden olup gerçeğe uygun değer değişimi konsolide kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen uzun vadeli finansal yatırımlar olarak sınıflandırılmışlardır. Söz konu tahvil ve bonoların ortalama faiz oranı %4,90'dır (31 Aralık 2016: %6,00).

b) Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar

Hesap Adı	31.12.2017		31.12.2016	
	TL	%	TL	%
Koza Ltd.	218.325	100	218.325	100
Toplam	218.325		218.325	

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarı ile satılmaya hazır varlıklar maliyet bedeli ile muhasebeleştirilmiş gerçeğe uygun değer ölçümü, Koza Ltd.'deki yasal süreçlerin devam etmesinden kaynaklı belirsizlikler nedeniyle hesaplanamamıştır.

c) Diğer Finansal Yatırımlar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Koza İpek Tedarik Danışmanlık ve Araç Kiralama Ticaret A.Ş. (*)	98	98
Toplam	98	98

(*) 150 Bin TL tutarında sermaye ile kurulan Koza İpek Tedarik Danışmanlık ve Araç Kiralama Ticaret A.Ş., 3 Kasım 2011 tarihinde Ticaret Sicil Memurluğu'nda tescil olmuş ve 11 Kasım 2011 tarihli Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayınlanarak tüzel kişilik kazanmıştır. Söz konusu şirketin %26,67 hissesi Koza Anadolu Metal'e, %44,00 hissesi de bağlı ortaklık Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'ye aittir. Söz konusu Şirket önemlilik ilkesi dahilinde konsolidasyon kapsamına alınmamış ve maliyet bedeli ile finansal yatırımlar içerisinde gösterilmiştir.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup'un TFRS 8 uyarınca yaptığı faaliyet bölümlerine göre raporlaması aşağıdaki gibi sunulmuştur:

31 Aralık 2017	Maden	Taşımacılık	Turizm	Gıda	Eliminasyon düzeltmeleri	Toplam
Dönen Varlıklar	2.583.417	14.737	5.534	14.007	(217.606)	2.400.089
Duran Varlıklar	2.421.576	36.927	146.904	30.352	(1.441.379)	1.194.380
Toplam Varlıklar	5.004.993	51.664	152.438	44.359	(1.658.985)	3.594.469
Kısa Vadeli Yükümlülükler	(429.795)	(48.081)	(4.471)	(8.856)	217.605	(273.598)
Uzun Vadeli Yükümlülükler	(50.858)	-	-	(854)	-	(51.712)
Özkaynaklar	(4.524.340)	(3.583)	(147.967)	(34.649)	1.441.380	(3.269.159)
Toplam Yükümlülükler	(5.004.993)	(51.664)	(152.438)	(44.359)	1.658.985	(3.594.469)
Sürdürülen Faaliyetler						
Satış Gelirleri	994.395	4.318	23.084	23.426	(8.524)	1.036.699
Satışların Maliyeti (-)	(434.444)	(12.404)	(19.343)	(27.793)	8.524	(485.460)
Brüt Kar/Zarar	559.951	(8.086)	3.741	(4.367)	-	551.239
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	(20.052)	-	-	-	-	(20.052)
Pazarlama Giderleri (-)	(2.501)	-	(1.193)	(1.330)	-	(5.024)
Genel Yönetim Giderleri (-)	(114.009)	(8.739)	(4.825)	(2.132)	-	(129.705)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	46.910	3.521	61	79	(4.659)	45.912
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(51.560)	(5.845)	(804)	(583)	-	(58.792)
Faaliyet Karı/Zararı	418.739	(19.149)	(3.020)	(8.333)	(4.659)	383.578
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler / Giderler (-) net	218.615	819	187	248	4.659	224.528
Finansman Gelirleri	352.990	5.786	127	8	-	358.911
Finansman Giderleri (-)	(328.184)	(10.032)	(272)	(797)	-	(339.285)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Karı/Zararı	662.160	(22.576)	(2.978)	(8.874)	-	627.732
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Geliri/Gideri	(139.818)	379	(67)	24	-	(139.482)
Dönem Vergi Gideri	(140.677)	-	-	-	-	(140.677)
Ertelenmiş Vergi Geliri/Gideri	859	379	(67)	24	-	1.195
Dönem Karı/Zararı	522.342	(22.197)	(3.045)	(8.850)	-	488.250

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

31 Aralık 2016	Maden	Taşımacılık	Turizm	Gıda	Eliminasyon düzeltmeleri	Toplam
Dönen Varlıklar	2.088.041	821	4.439	21.899	(142.296)	1.972.904
Duran Varlıklar	2.547.799	66.759	146.358	33.011	(1.637.969)	1.155.958
Toplam Varlıklar	4.635.840	67.580	150.797	54.910	(1.780.265)	3.128.862
Kısa Vadeli Yükümlülükler	(282.296)	(41.800)	(6.317)	(8.489)	139.683	(199.219)
Uzun Vadeli Yükümlülükler	(142.637)	-	-	(2.922)	-	(145.559)
Özkaynaklar	(4.210.907)	(25.780)	(144.480)	(43.499)	1.640.582	(2.784.084)
Toplam Yükümlülükler	(4.635.840)	(67.580)	(150.797)	(54.910)	1.780.265	(3.128.862)
Sürdürülen Faaliyetler						
Satış Gelirleri	1.065.500	1.464	13.054	20.565	(385)	1.100.198
Satışların Maliyeti (-)	(365.229)	(28.897)	(22.139)	(20.119)	385	(435.999)
Brüt Kar/Zarar	700.271	(27.433)	(9.085)	446	-	664.199
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	(22.554)	-	-	-	(988)	(23.542)
Pazarlama Giderleri (-)	(1.862)	-	(524)	(1.659)	-	(4.045)
Genel Yönetim Giderleri (-)	(95.955)	-	(7.181)	(2.091)	(647)	(105.874)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	30.943	162	198	1.538	9.403	42.244
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(270.319)	(877)	(22.139)	(2.618)	(14.428)	(310.381)
Faaliyet Karı/Zararı	340.524	(28.148)	(38.731)	(4.384)	(6.660)	262.601
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler / Giderler (-) net	121.080	6	202	56	116	121.460
Finansman Gelirleri	255.755	12.195	102	53	31	268.136
Finansman Giderleri (-)	(176.608)	(15.486)	(323)	(675)	(14.602)	(207.694)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Karı/Zararı	540.751	(31.433)	(38.750)	(4.950)	(21.115)	444.503
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Geliri/Gideri	(207.601)	14.546	9.704	172	-	(183.179)
Dönem Vergi Gideri	(156.383)	-	-	-	-	(156.383)
Ertelenmiş Vergi Geliri/Gideri	(51.218)	14.546	9.704	172	-	(26.796)
Durdurulan Faaliyetler Net Dönem Zararı	-	-	-	-	-	-
Dönem Karı/Zararı	333.150	(16.887)	(29.046)	(4.778)	(21.115)	261.324

Grup'un 31 Aralık 2015 tarihine dek konsolide ettiği Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları Bugün Televizyon Radyo ve Perekende A.Ş., Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş. ve Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2016 yılı içerisinde KHK ile ticaret sicil kaydının resen terkin edilmesi nedeniyle iştirakleri Koza Prodüksiyon ve Ticaret A.Ş., Rek-Tur Reklam Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti. ve İpek Online Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. ile birlikte 2016 yılından itibaren konsolidasyon kapsamına girmemiştir.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

5. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Kasa	232	290
Banka	2.044.125	1.737.067
-Vadesiz Mevduat	11.190	25.950
<i>TL Vadesiz Mevduat</i>	3.197	24.267
<i>Yabancı Para Vadesiz Mevduat</i>	7.993	1.683
-Vadeli Mevduat	2.032.935	1.711.117
<i>TL Vadeli Mevduat</i>	1.122.416	1.671.114
<i>Yabancı Para Vadeli Mevduat</i>	910.519	40.003
Diğer Hazır Değerler	1.030	285
Toplam	2.045.387	1.737.642

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un vadeli mevduatları, vadeleri 3 ay içerisinde olan ABD Doları ve TL cinsinden vadeli mevduatları içermekte olup ortalama faiz oranı sırasıyla yıllık %3,59 ve %14,16'dır (31.12.2016: ABD Doları ve TL cinsinden vadeli mevduatları içermekte olup ortalama faiz oranı yıllık %2,65 ve %11,10). Grup'un mevduatlarının bulunduğu bankaların kredi riskleri, bağımsız veriler dikkate alınarak değerlendirilmekte olup önemli herhangi bir kredi riski bulunmamaktadır.

Konsolide nakit akış tablosuna konu nakit ve nakit benzerlerinin detayları aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Nakit ve Nakit Benzerleri	2.045.387	1.737.642
Eksi: Faiz Tahakkuku	(11.787)	(9.324)
Toplam	2.033.600	1.728.318

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un ilişkili taraf açıklamalarının detayı aşağıdaki gibidir:

İlişkili Taraflardan Alacaklar (Kısa Vadeli)	31.12.2017	31.12.2016
Koza İpek Holding A.Ş.	32.667	12.765
Koza İpek Tedarik Danışmanlık ve Araç Kiralama Ticaret A.Ş.	-	78
Diğer	666	584
Toplam	33.333	13.427

İlişkili Taraflara Borçlar (Kısa Vadeli)	31.12.2017	31.12.2016
Koza İpek Holding A.Ş.	19.575	14.825
Koza İpek Sigorta A.Ş.	31	155
Koza İpek Tedarik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	-	412
Diğer	1.067	671
Toplam	20.673	16.063

Üst düzey yöneticiler, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve yönetim kurulu üyelerinden oluşmakta olup bu yöneticilere sağlanan faydalar aşağıdaki gibidir:

	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Kısa Vadeli Faydalar	6.665	7.315
Performans İkramesi	1.045	686
Toplam	7.710	8.001

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

İlişkili Taraflarla Olan İşlemler	01.01.2017-31.12.2017			01.01.2016-31.12.2016		
	Hizmet Alımları	Mal Alımları	Kira Giderleri	Hizmet Alımları	Mal Alımları	Kira Giderleri
Koza İpek Tedarik Danışmanlık ve Araç Kiralama Ticaret A.Ş.	1.513	-	-	1.856	-	14
Koza İpek Sigorta A.Ş.	-	-	-	788	-	-
Koza İpek Holding A.Ş.	-	105	-	-	-	-
Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	-	-	-	311	194	-
Diğer	-	8	-	7	-	-
Toplam	1.513	113	-	2.962	194	14

İlişkili Taraflarla Olan İşlemler	01.01.2017-31.12.2017		01.01.2016-31.12.2016	
	Mal ve Hizmet Satışları	Finansal Gelirler	Mal ve Hizmet Satışları	Finansal Gelirler
Koza İpek Tedarik Danışmanlık ve Araç Kiralama Ticaret A.Ş.			167	-
Koza İpek Holding A.Ş.	-	1.139	46	688
Koza İpek Sigorta A.Ş.	-	-	14	-
Diğer	5	72	157	109
Toplam	5	1.211	384	797

7. BORÇLANMALAR VE BORÇLANMA MALİYETLERİ

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un borçlanmalarının detayı aşağıdaki gibidir:

a) Kısa Vadeli Borçlanmalar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	-	13.332
<i>Uzun Vadeli Finansal Kiralama Borçlarının Kısa Vadeli Kısımları</i>	-	13.332
Toplam	-	13.332

Grup'un kredi ve finansal borçları ile ilgili vermiş olduğu herhangi bir teminat bulunmamaktadır.

Bilanço tarihleri itibarıyla Grup'un kredilerin faiz oranları aşağıdaki gibidir:

31.12.2017: Grup'un kısa vadeli borçlanmaları yoktur.

31.12.2016:

31 Aralık 2016			
	Ağırlıklı Ortalama Yıllık Etkin Faiz Oranı (%)	Orijinal Para Birimi Değeri	TL
Uzun Vadeli ABD Doları Finansal Kir. Borçlarının Kısa Vadeli Kısımları	Libor + 3,21	3.535	13.332
			13.332

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un kredilerinin taşınan ve makul değerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	Taşınan Değer		Makul Değer	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Finansal Kiralama Borçlanmaları	-	13.332	-	13.688
Toplam	-	13.332	-	13.688

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarı ile konsolide finansal borçların makul değeri, yıllık etkin ağırlıklı faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiş nakit akım yöntemi ile belirlenmiştir.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

8. TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un ticari alacak ve borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

a) Ticari Alacaklar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Müşteri Cari Hesapları	69.651	65.081
Alacak Senetleri	661	469
Eksi: Şüpheli Alacaklar Karşılığı	(61.172)	(58.656)
Eksi: Vadeli Satışlardan Kaynaklanan Tahakkuk Etmemiş Finansal Gelir	-	(67)
Toplam	9.140	6.827

Şüpheli ticari alacaklar karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
1 Ocak İtibarıyla Açılış	58.656	58.425
İlaveler	2.516	231
Toplam	61.172	58.656

b) Ticari Borçlar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Satıcılar Cari Hesapları	28.480	25.751
Eksi: Vadeli Alışlardan Kaynaklanan Tahakkuk Etmemiş Finansal Gider	-	(24)
Toplam	28.480	25.727

9. DİĞER ALACAK VE BORÇLAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un diğer alacak ve borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

a) Kısa Vadeli Diğer Alacaklar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Personel Avansları	600	1.563
Diğer	708	164
Toplam	1.308	1.727

b) Uzun Vadeli Diğer Alacaklar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Verilen Depozito ve Teminatlar	7.279	7.019
Toplam	7.279	7.019

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

c) Kısa Vadeli Diğer Borçlar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Bağlı Ortaklık Alımından Kaynaklanan Borçlar (*)	18.902	17.632
Alınan Depozito ve Teminatlar	129	129
Toplam	19.031	17.761

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sözkonusu borçların 5.000 Bin ABD Doları karşılığı 18.860 Bin TL'lik kısmı Yaşam TV A.Ş.'nin alımına ilişkin borçları temsil etmektedir (31 Aralık 2016: 5.000 Bin ABD Doları karşılığı 17.596 Bin TL).

d) Uzun Vadeli Diğer Borçlar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Bağlı Ortaklık Alımından Kaynaklanan Borçlar	20.931	19.328
Toplam	20.931	19.328

Bağlı ortaklık alımından kaynaklanan uzun vadeli diğer borç, Grup'un bağlı ortaklığı Koza Altın'ın 2010 yılı içerisinde gerçekleşen Newmont Altın'ın satın alımından kaynaklanmaktadır.

10. STOKLAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un stoklarının detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
İlk Madde ve Malzemeler	83.773	65.239
Yarı Mamüller	123.855	60.313
Mamüller	9.815	23.952
Ticari Mallar	307	395
Diğer Stoklar	1.259	7
Toplam	219.009	149.906

11. CANLI VARLIKLAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un canlı varlıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Canlı Varlıklar	11.564	10.317
Toplam	11.564	10.317

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla canlı varlıklar Grup'un bağlı ortaklığı ATP Koza Gıda A.Ş.'nin süt üretimi için elde tuttuğu düvelerden oluşmaktadır. Canlı varlıkların kayıtlı değerleri, gerçeğe uygun değerlerine yaklaşmaktadır.

12. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un peşin ödenmiş giderlerinin ve ertelenmiş gelirlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

a) Kısa Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Gelecek Aylara Ait Giderler	26.002	25.317
Verilen Sipariş Avansları	155	1.063
Toplam	26.157	26.380

b) Uzun Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Verilen Avanslar	14.363	13.116
Peşin Ödenmiş Giderler	5.239	3.136
Toplam	19.602	16.252

c) Kısa Vadeli Ertelenmiş Gelirler

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Alınan Sipariş Avansları	2.606	1.422
Gelecek Aylara Ait Gelirler	80	99
Toplam	2.686	1.521

13. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un yatırım amaçlı gayrimenkullerinin detayı aşağıdaki gibidir:

31.12.2017**Maliyet Bedeli**

Hesap Adı	01.01.2017	Giriş	Çıkış	31.12.2017
Binalar	116.879	-	-	116.879
Toplam	116.879	-	-	116.879

Birikmiş Amortisman (-)

Hesap Adı	01.01.2017	Dönem Amortismanı	Çıkış	31.12.2017
Binalar	4.791	2.359	-	7.150
Toplam	4.791	2.359	-	7.150
Net Defter Değeri	112.088			109.729

13. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (devamı)

31.12.2016

Maliyet Bedeli

Hesap Adı	01.01.2016	Giriş	Çıkış	31.12.2016
Binalar	115.460	4.696	(3.277)	116.879
Toplam	115.460	4.696	(3.277)	116.879

Birikmiş Amortisman (-)

Hesap Adı	01.01.2016	Dönem Amortismanı	Çıkış	31.12.2016
Binalar	1.306	3.485	-	4.791
Toplam	1.306	3.485	-	4.791
Net Defter Değeri	114.154			112.088

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, Grup'un yatırım amaçlı gayrimenkulleri Grup tarafından sermaye kazancı ve kira geliri elde etmek amacıyla tutulan binalardan oluşmaktadır. 2017 yılı içerisinde yatırım amaçlı gayrimenkullerden kira geliri elde edilmemiştir (2016 yılı: Yoktur). İngiltere'deki bulunan ve net defter değeri 85.000 Bin TL (31.12.2016: 87.000 Bin TL) olan yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin kira sözleşmesi henüz tamamlanmadığı için ilgili gelir tahakkuku muhasebenin ihtiyatlılık ilkesi gereği yapılmamıştır.

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un maddi duran varlıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Maden Varlıkları	226.143	219.039
Diğer Sabit Kıymetler	490.024	463.045
Toplam	716.167	682.084

a) Maden varlıkları

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un, maden hakları, maden geliştirme, ertelenen maden çıkarma maliyetleri, maden arazileri ile madenlerin kapanması ve rehabilitasyonu maliyetinden oluşmakta olup söz konusu maden varlıklarının net defter değerleri aşağıdaki gibidir.

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Maden Sahası Geliştirme Maliyeti	143.031	138.645
Araziler	42.789	41.710
Maden Tesisinin Rehabilitasyonu Maliyeti	29.888	29.070
Ertelenen Maden Çıkarma Maliyeti	8.862	7.981
Satın Alınan Maden Hakları Maliyeti	1.573	1.633
Toplam	226.143	219.039

Maden varlıklarının 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemleri içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

31.12.2017**Maliyet Bedeli**

Hesap Adı	01.01.2017	Giriş	Çıkış	31.12.2017
Araziler	54.036	1.323	-	55.359
Maden Sahası Geliştirme Maliyeti	403.545	9.738	-	413.283
Ertelenen Maden Çıkarma Maliyeti	185.835	4.550	-	190.385
Maden Tesisinin Rehabilitasyonu Maliyeti	79.780	1.855	-	81.635
Satın Alınan Maden Hakları Maliyeti	13.924	194	-	14.118
Toplam	737.120	17.660	-	754.780

Birikmiş Amortisman (-)

Hesap Adı	01.01.2017	Dönem Amortismanı	Çıkış	31.12.2017
Araziler	12.326	244	-	12.570
Maden Sahası Geliştirme Maliyeti	264.900	5.352	-	270.252
Ertelenen Maden Çıkarma Maliyeti	177.854	3.669	-	181.523
Maden Tesisinin Rehabilitasyonu Maliyeti	50.710	1.037	-	51.747
Satın Alınan Maden Hakları Maliyeti	12.291	254	-	12.545
Toplam	518.081	10.556	-	528.637
Net Defter Değeri	219.039			226.143

31.12.2016**Maliyet Bedeli**

Hesap Adı	01.01.2016	Giriş	Çıkış	31.12.2016
Araziler	53.562	474	-	54.036
Maden Sahası Geliştirme Maliyeti	393.269	10.276	-	403.545
Ertelenen Maden Çıkarma Maliyeti	183.881	1.954	-	185.835
Maden Tesisinin Rehabilitasyonu Maliyeti	78.984	796	-	79.780
Satın Alınan Maden Hakları Maliyeti	13.924	-	-	13.924
Toplam	723.620	13.500	-	737.120

Birikmiş Amortisman (-)

Hesap Adı	01.01.2016	Dönem Amortismanı	Çıkış	31.12.2016
Araziler	10.492	1.834	-	12.326
Maden Sahası Geliştirme Maliyeti	252.951	11.949	-	264.900
Ertelenen Maden Çıkarma Maliyeti	175.692	2.162	-	177.854
Maden Tesisinin Rehabilitasyonu Maliyeti	49.094	1.616	-	50.710
Satın Alınan Maden Hakları Maliyeti	12.154	137	-	12.291
Toplam	500.383	17.698	-	518.081
Net Defter Değeri	223.237			219.039

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)**b) Diğer sabit kıymetler**

Diğer sabit kıymetlerin 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemleri içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

31.12.2017**Maliyet Bedeli**

Hesap Adı	01.01.2017	Giriş	Çıkış	31.12.2017
Araziler, Yerüstü Düzenleri, Binalar	357.436	7.740	-	365.176
Makine, Tesis ve Cihazlar	533.763	28.310	-	562.073
Taşıtlar	121.894	7.962	(31.957)	97.899
Döşeme ve Demirbaşlar	57.173	6.820	(1.969)	62.024
Diğer Maddi Duran Varlıklar	8.627	1.547	-	10.174
Yapılmakta Olan Yatırımlar (*)	4.668	67.717	-	72.385
Toplam	1.083.561	120.096	(33.926)	1.169.731

Birikmiş Amortisman (-)

Hesap Adı	01.01.2017	Dönem Amortismanı	Çıkış	31.12.2017
Yerüstü Düzenleri, Binalar	124.984	14.645	-	139.629
Makine, Tesis ve Cihazlar	378.516	45.269	-	423.785
Taşıtlar	68.717	8.170	(13.016)	63.871
Döşeme ve Demirbaşlar	46.021	5.405	(1.714)	49.712
Diğer Maddi Duran Varlıklar	2.278	432	-	2.710
Toplam	620.516	73.921	(14.730)	679.707

Net Defter Değeri	463.045			490.024
--------------------------	----------------	--	--	----------------

(*) Yapılmakta olan yatırımlara ve makine, tesis ve cihazlara ilaveler ağırlıklı olarak Himmetdede-Kayseri ve Ovacık-Bergama-İzmir maden bölgesindeki yatırımlarından oluşmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarı ile Grup'un gayrimenkulleri üzerinde Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından konulmuş olan şerhler bulunmaktadır.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

b) Diğer sabit kıymetler

31.12.2016

Maliyet Bedeli

Hesap Adı	01.01.2016	Giriş	Çıkış	Bağlı Ortaklıktan Çıkış (**)	31.12.2016
Araziler, Yerüstü Düzenleri, Binalar	348.280	9.156	-	-	357.436
Makine, Tesis ve Cihazlar	549.374	3.769	-	(19.380)	533.763
Taşıtlar	127.641	-	(5.299)	(448)	121.894
Döşeme ve Demirbaşlar	64.228	2.729	-	(9.784)	57.173
Diğer Maddi Duran Varlıklar	8.627	-	-	-	8.627
Yapılmakta Olan Yatırımlar (*)	9.884	204	(5.420)	-	4.668
Toplam	1.108.034	15.858	(10.719)	(29.612)	1.083.561

Birikmiş Amortisman (-)

Hesap Adı	01.01.2016	Dönem Amortismanı	Çıkış	Bağlı Ortaklıktan Çıkış (**)	31.12.2016
Yerüstü Düzenleri, Binalar	116.212	8.772	-	-	124.984
Makine, Tesis ve Cihazlar	326.535	64.100	-	(12.119)	378.516
Taşıtlar	67.134	7.162	(5.299)	(280)	68.717
Döşeme ve Demirbaşlar	48.090	4.050	-	(6.119)	46.021
Diğer Maddi Duran Varlıklar	2.278	-	-	-	2.278
Toplam	560.249	84.084	(5.299)	(18.518)	620.516
Net Defter Değeri	547.785				463.045

(*) Yapılmakta olan yatırımlara ve makine, tesis ve cihazlara ilaveler ağırlıklı olarak Himmetdede-Kayseri ve Ovacık-Bergama-İzmir maden bölgesindeki yatırımlarından oluşmaktadır.

(**) Grup'un 31 Aralık 2015 tarihine dek konsolide ettiği Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları Bugün Televizyon Radyo ve Perekende A.Ş., Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş. ve Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2016 yılı içerisinde KHK ile ticaret sicil kaydının resen terkin edilmesi nedeniyle iştirakleri Koza Prodüksiyon ve Ticaret A.Ş., Rek-Tur Reklam Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti. ve İpek Online Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. ile birlikte 2016 yılından itibaren konsolidasyon kapsamına girmemiştir.

31 Aralık 2016 tarihi itibarı ile Grup'un gayrimenkulleri üzerinde Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından konulmuş olan şerhler bulunmaktadır.

15. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un maddi olmayan duran varlıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

a) Şerefiye

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Newmont Altın Satın Alımından Kaynaklanan Şerefiye	11.232	11.232
Mastra Satın Alımından Kaynaklanan Şerefiye	2.785	2.785
ATP Koza Turizm Seyahat ve Ticaret A.Ş. Satın Alımından Kaynaklanan Şerefiye	1.340	1.340
Diğer	416	416
Toplam	15.773	15.773

Newmont Altın'ın satın alımı:

Grup, Newmont Altın'ın %99,84 oranındaki hissesini Newmont Overseas ve Canmont ile yapılan "Hisse Satın Alım Sözleşmesi"ne istinaden 28 Haziran 2010 tarihinde Newmont Altın'ın sahip olduğu maden sahalarından faydalanarak rekabet avantajı elde etmek ve sinerji yaratmak için satın almış olup aynı tarih itibarıyla Newmont Altın'ın kontrolü Koza Altın'a transfer olmuştur.

Koza Altın, %99,84 oranındaki Newmont Altın hisselerinin toplam satın alım bedeli olan 8.500 Bin ABD Doları'nın bir kısmını oluşturan 538 Bin ABD Doları ve 2.462 Bin ABD Doları'nı sırasıyla 28 Haziran 2010 ve 2 Temmuz 2010 tarihlerinde ödemiştir. Geri kalan 5.500 Bin ABD Doları tutarındaki satın alım bedelinin, 3.000 Bin ABD Doları tutarındaki kısmı bilanço tarihinden itibaren en az bir yıl sonrası için planlanan Diyadin projesinin başlamasını müteakip ve kalan 2.500 Bin ABD Doları tutarındaki kısmı ise ikinci ödmeden bir yıl sonra ödenecektir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yönetimin yapmış olduğu altın fiyatına dair tahminler ile jeolojik ve jeokimyasal çalışmalar ve uzman raporları sonucunda önümüzdeki yıllarda söz konusu maden sahalarında yeterli miktarda görünür ve mümkün rezerv çıkma ihtimali kuvvetle muhtemeldir. Söz konusu değerlendirmelerin sonucunda, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Newmont Altın'ın iktisabından kaynaklı şerefiyede herhangi bir değer düşüklüğü beklenmemektedir.

Mastra Madencilik'in satın alımı:

Grup, 12 Ağustos 2005 tarihinde, daha önceden %49,57 oranında kurucu hissesine sahip olduğu Mastra Madencilik'in %50,43 oranındaki hissesini Dedeman Holding A.Ş. ve Dedeman Ailesi'nden 3.217 Bin ABD Doları karşılığı olarak 4.241 Bin TL'ye satın almış olup satın alım karşılığı ile elde edilen net aktiflerin gerçeğe uygun değeri arasındaki 2.785 Bin TL tutarındaki fark, şerefiye olarak finansal tablolara yansıtılmıştır. Mastra Madencilik 15 Eylül 2005 tarihi itibarıyla Koza Altın bünyesinde Türk Ticaret Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu paralelinde yasal olarak birleşmiştir.

Satış için gerekli maliyetler sonrası gerçeğe uygun değer üzerinden yapılan değer düşüklüğü testlerinin sonucunda 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Mastra Madencilik'in satın alınması ile oluşan şerefiyede herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir. Grup, ons bazında altın fiyatının bağımsız bir piyasa verisi olması sebebiyle, değer düşüklüğü testini, ilgili bölgedeki görünür ve mümkün işlenebilir rezerv miktarının güncel piyasa fiyatları üzerinden değerlendirilmiş tutarından bölgedeki maden varlıkları ile diğer maddi ve maddi olmayan varlıkların net defter değerini çıkarıp elde edilen "görünür ve mümkün işlenebilir net rezervin değerini" şerefiyenin taşınan değeriyle karşılaştırarak yapmaktadır. Görünür ve mümkün işlenebilir net rezervin ilgili yatırımların maliyeti düşüldükten sonraki net değerinin şerefiyenin taşınan değerinden yüksek olmasından ötürü değer düşüklüğü tespit edilmemiştir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

15. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (devamı)

Söz konusu değer düşüklüğü testi, görünür ve mümkün işlenebilir rezerv miktarındaki değişikliklere duyarlı olup her raporlama döneminde güncellenmektedir.

b) Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar

31.12.2017				
Maliyet Bedeli				
Hesap Adı	01.01.2017	Giriş	Çıkış	31.12.2017
Haklar	14.480	1.726	-	16.206
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	13.787	3.869	-	17.656
Toplam	28.267	5.595	-	33.862
Birikmiş Amortisman (-)				
Hesap Adı	01.01.2017	Dönem Amortismanı	Çıkış	31.12.2017
Haklar	9.378	1.300	-	10.678
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	14.293	3.037	-	17.330
Toplam	23.671	4.337	-	28.008
Net Defter Değeri	4.596			5.854
31.12.2016				
Maliyet Bedeli				
Hesap Adı	01.01.2016	Giriş	Bağlı Ortaklıktan Çıkış (*)	31.12.2016
Haklar	13.910	3.756	(3.186)	14.480
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	14.933	2.087	(3.233)	13.787
Toplam	28.843	5.843	(6.419)	28.267
Birikmiş Amortisman (-)				
Hesap Adı	01.01.2016	Dönem Amortismanı	Bağlı Ortaklıktan Çıkış (*)	31.12.2016
Haklar	8.718	2.242	(1.582)	9.378
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	13.134	2.679	(1.520)	14.293
Toplam	21.852	4.921	(3.102)	23.671
Net Defter Değeri	6.991			4.596

(*) Grup'un 31 Aralık 2015 tarihine dek konsolide ettiği Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları Bugün Televizyon Radyo ve Perekende A.Ş., Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş. ve Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2016 yılı içerisinde KHK ile ticaret sicil kaydının resen terkin edilmesi nedeniyle iştirakleri Koza Prodüksiyon ve Ticaret A.Ş., Rek-Tur Reklam Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti. ve İpek Online Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. ile birlikte 2016 yılından itibaren konsolidasyon kapsamına girmemiştir.

16. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Grup'un Mastra-Gümüşhane'deki maden işleme tesisindeki çalışanları için hesaplanan SSK işveren payının ve ücretler üzerinden hesaplanan gelir vergisinin %80'i, 5084 sayılı "Yatırımların ve İstihdamın Teşviki İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" kapsamında Hazine tarafından karşılanmaktadır. Grup, ayrıca tüm işyerlerinde 5510 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun" kapsamında %5'lik sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanmaktadır.

Grup'un Çukuralan – İzmir işletmesinde yatırım teşvikinden yararlanmaktadır. Grup söz konusu belge kapsamında sırasıyla %80 ve %40 kurumlar vergisi indirim oranından ve yatırıma katkı oranından faydalanmaktadır.

17. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un karşılıklar, koşullu varlıklar ve yükümlülükler detayı aşağıdaki gibidir:

i. Borç Karşılıkları**a) Kısa Vadeli Borç Karşılıkları**

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Çevre Rehabilitasyonu, Maden Sahalarının Islahı ve Maden Kapama Karşılığı	44.965	23.081
Rödevans ve Devlet Maden Hakkı Gider Karşılığı	30.151	41.271
Vergi Ceza Karşılığı (*)	74.190	-
Dava Karşılığı (**)	6.894	5.143
Toplam	156.200	69.495

(*) Grup'un, 2011 – 2016 dönemi ile ilgili vergi inceleme sonuçlarına göre 2018 yılında ödediği vergi karşılığı tutarıdır.

(**) Grup'un dava karşılıkları ağırlıklı olarak açılan işe iade ve işçi tazminat davalarından oluşmaktadır.

b) Uzun Vadeli Borç Karşılıkları

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Çevre Rehabilitasyonu, Maden Sahalarının Islahı ve Maden Kapama Karşılığı	12.029	7.284
Vergi Ceza Karşılığı (*)	-	104.697
Toplam	12.029	111.981

(*) Grup'un, 2011 – 2016 dönemi ile ilgili vergi inceleme sonuçlarına göre 2017 yılı sonunda ve 2018 yılında ödediği vergi ceza karşılığı tutarıdır.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

17. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)**ii. Taahhütler ve Şarta Bağlı Yükümlülükler****a) Verilen Teminatlar**

	31.12.2017	31.12.2016
Teminat Mektupları	17.208	4.651
İpotekler	80	1.139
Toplam	17.288	5.790

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek ("TRİ") pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

		31.12.2017		31.12.2016	
			TL		TL
	Döviz Cinsi	Tutarı	Karşılığı	Tutarı	Karşılığı
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı			17.288		4.808
	-TL	17.228	17.228	4.748	4.748
	-ABD Doları	23	60	23	60
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı			-		982
	-TL			982	982
	-ABD Doları			-	-
	-AVR0			-	-
Toplam			17.288		5.790

Grup'un Vermiş Olduğu Diğer TRİ'lerin Grup'un Özkaynaklarına Oranı	-	0,00%
--	---	-------

b) Alınan Teminatlar

	31.12.2017	31.12.2016
Teminat Mektupları, Çekleri ve Senetleri	218.601	155.691
İpotekler	-	1.090
Toplam	218.601	156.781

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

17. **KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)**

iii. Devam etmekte olan önemli davalar

a) Ovacık madeni ile ilgili davalar:

Grup aleyhine, Ovacık madeninin kurulmuş olduğu bölge için verilmiş olan 18 Şubat 2009 tarihli ve 1654 sayılı ÇED olumlu kararının yürürlüğünün durdurulması ve iptali talepli olarak da davalar açılmış olup davacıların yürütmeyi durdurma talepleri reddedilmiş, red kararına karşı Bölge İdare Mahkemesi nezdinde yaptıkları itiraz da reddedilmiştir. Bu davalarda Grup lehine olarak davaların reddine ilişkin İzmir 3. İdare Mahkemesi'nin E.2009/608 ve K.2011/1634 sayılı karar tesis edilmiş, karar karşı tarafça temyiz edilmiş, temyiz aşamasında davacıların yürütmenin durdurulması istemleri reddedilmiştir. Anılan İzmir 3. İdare Mahkemesi kararı, Danıştay 14. Dairesi E.2012/736 ve K.2014/4709 sayılı kararı ile bilirkişi inceleme eksikliği gerekçesi ile bozulmuştur.

Davaya konu olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen ÇED Olumlu Kararı ve Çevre İzin ve Lisansının geçerliliği ve yasal mevzuata uygun olarak alınmış izinler devam etmekte olup işletme faaliyetlerini engelleyecek bir durum bulunmamaktadır. Danıştay 14. Dairesi tarafından verilen bozma kararına karşı karar düzeltme yoluna başvurulmuştur. 2017 yılı itibarıyla yargılama derdesttir.

40 sayılı GSM (İşyeri açma ve işletme ruhsatları) ruhsatının iptaline ilişkin olarak açılmış üç dava bulunmaktadır. Davalardan biri henüz başlangıç aşamasında olup usulü işlemler yapılmaktadır. Diğer iki davada davacıların yürütmenin durdurulması istemi reddedilmiş, red kararına yapılan itirazlar da Bölge İdare Mahkemesi'nce reddedilmiş, nihayetinde davaların reddine karar verilmiştir. Bu kararlardan İzmir 4. İdare Mahkemesi E.2011/2271 - K.2013/1055 no'lu karar karşı tarafça temyiz edilmiş, temyiz aşamasında Danıştay 8. Dairesi tarafından E.2013/11561 sayılı karar ile davacıların yürütmeyi durdurma talepleri reddedilmiştir. 2017 yılı itibarıyla yargılama derdesttir.

Ovacık madeninde inşa edilen yeni depolama alanı yatırımına istinaden "Ovacık Atık Depolama Tesisi Kapasite Artışı Projesi" ile ilgili alınan 3 Haziran 2009 tarihli ÇED olumlu işleminin yürütmesinin durdurulması ve iptali talebi ile ilgili de dava açılmıştır. Davada yürütmenin durdurulması isteminin keşif ve bilirkişi incelemesi akabinde görüşülmesine karar verilmiş olup mahallinde keşif ve bilirkişi yapılması yönünde ara karar oluşturulmuş bilirkişi incelemesi 21 Ocak 2013 tarihinde yapılmıştır ve bilirkişiler raporlarında ÇED olumlu kararının bilimsel gerekçelere, tekniğe ve yasal mevzuata uygun alındığını belirtmişlerdir. Rapora istinaden İzmir 2. İdare Mahkemesi de yürütmenin durdurma isteminin reddine oybirliğiyle karar vermiştir.

Davacıların yürütmenin durdurulması kararına karşı Bölge İdare Mahkemesi nezdinde yaptıkları itirazda yine reddedilmiştir.

İzmir 2. İdare Mahkemesi 2009/1298 E. - 2013/1540 karar numarası ile davanın reddine karar vermiştir. Temyiz aşamasında Danıştay 14. Dairesi tarafından E. 2014/1576 sayı ile davacıların yürütmeyi durdurma talepleri reddedilmiştir. 2017 yılı itibarıyla yargılama derdesttir.

Grup, Bergama İlçesi, Kapıkaya Köyü sınırları içerisinde bulunan maden sahası ile ilgili, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirilmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün ve 'Proje İptal Duyurusu' konulu elektronik postası ile müvekkil şirkete bildirilen işlemin, öncelikle 'yürütmenin durdurulmasına' akabinde 'iptaline' karar verilmesi talepli, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na dava açmıştır. İzmir 1. İdare Mahkemesi E. 2015/6 numarası alan dava Grup lehine sonuçlanmış işlemin iptaline karar verilmiştir. İptale ilişkin karar Danıştay tarafından onanmıştır.

Ovacık 3. Atık Depolama Tesisi için düzenlenen ÇED olumlu kararının iptali için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhinde İzmir 3. İdare Mahkemesinin 2017/1432 E. sayılı davası açılmış olup Grup tarafından davaya müdahil olunmuştur. Yargılama henüz devam etmektedir.

Ovacık Altın Madeni için 2009/7 genelgesi hükümlerine göre verilen ÇED olumlu kararının iptali için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhinde İzmir 6. İdare Mahkemesinin 2017/1317 E. sayılı davası açılmış olup Grup tarafından davaya müdahil olunmuştur. Yargılama henüz devam etmektedir.

Diğer davaların sonuçları Grup'un faaliyetlerini etkilemeyecek niteliktedir.

17. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

iii. Devam etmekte olan önemli davalar (devamı)

b) Havran madeni ile ilgili davalar :

Eylül 2006'da Havran madeninde faaliyet göstermek için alınmış olan maden sondaj ruhsatları ve ilgili işletme ruhsatının iptali için açılmış üç ayrı dava mevcuttur. Yapılan yargılamalarda mahkemeler, Havran madeninde ruhsatların ilgili mevzuata uygun şekilde verildiğini tespit etmişler ve bu tespitlerine kararlarında değinmişlerdir. Söz konusu davalarda, Yerel Mahkemece davanın reddine karar verilmiştir. Karşı taraf tüm kararlar hakkında temyiz yoluna başvurmuştur.

Temyiz talebi neticesinde görülmekte olan davalardan ikisinde Danıştay, dava konusu yerin zeytinlik alanlarının yakınlığını mesnet göstererek bozma kararı vermiştir. Grup'un bozma kararlarına karşı karar düzeltme istemi reddedilmiştir. Bu davalar bozma kararı ile Yerel Mahkemeye gelmiş, Yerel Mahkeme tarafından Grup lehine olan önceki red kararında ısrar edilmiştir. Yerel Mahkeme tarafından verilen ısrar kararlarına karşı, davacılar tarafından temyiz yoluna başvurulmuş olup temyiz istemi Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu nezdinde karara bağlanacaktır. Davalardan bir diğeri ise hâlihazırda halen temyiz incelemesindedir ve bu davada Danıştay 8. Dairesi 2009/9043 E. Sayısı ile davacıların yürütmenin durdurulması taleplerini reddetmiştir. Bu davanın ısrar kararlarına ilişkin verilecek olan Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu kararını beklemesi beklenmektedir. Havran madeninde devam eden üretim faaliyeti bulunmamaktadır ve bu nedenle durumun Grup faaliyetlerine etkisi bulunmamaktadır. 2017 yılı itibarıyla yargılama derdesttir.

Havran 28237 sayılı saha ile ilgili olarak Balıkesir İdare Mahkemesinin 2017/1313 E. sayılı dosyasından verilen 2017/2594 sayılı karar ile ruhsatın iptaline karar verilmiştir.

Diğer davaların sonuçları Grup'un faaliyetlerini etkilemeyecek niteliktedir.

c) Kaymaz madeni ile ilgili davalar:

1794 sayılı ÇED olumlu izni işleminin yürütmesinin durdurulma ve iptali talepli olarak Çevre ve Orman Bakanlığı'na dava açılmıştır. Bu davada, Yerel Mahkeme Grup lehine olarak, ÇED olumlu kararında mevzuata aykırılık mevcut olmaması ve diğer sebeplerle, davacıların feragat eden kısım için karar verilmesine yer olmadığına, devam eden davacılar yönünden ise davanın reddine kısmen karar vermiştir. Karşı tarafça bu karar temyiz edilmiş, Danıştay 14. Dairesi tarafından verilen bozma kararına karşı karar düzeltme yoluna başvurulmuştur.

Davaların sonuçlarının Grup'un faaliyetlerini etkilemeyecek nitelikte olması beklenmektedir.

Kaymaz Altın Madeni İşletmesi'nin, 43539 ve 82567 ruhsat numaralı sahalar içerisinde yer alan, tarım arazilerinde faaliyetin durdurulmasına ilişkin işlemlere karşı, Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından; Eskişehir 1. İdare Mahkemesi. E.2014/1084 ve Eskişehir 1. İdare Mahkemesi. E.2014/760 sayıları ile yürütmenin durdurulması ve iptal talepli davalar açılmıştır. Bu davalardan, İR 43539 ruhsat sayılı sahaya ilişkin olarak açılan Eskişehir 1. İdare Mahkemesi. E.2014/760 sayılı davada mahkeme, 'yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmiş' bu karara Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraz edilmiştir. İR 82567 ruhsat sayılı sahaya ilişkin olarak açılan E.2014/1084 sayılı davada ise, 'yürütmeyi durdurma' isteminin keşif ve bilirkişi incelemesinin yapılmasından ve hazırlanacak bilirkişi raporunun incelenmesinden sonra incelenmesine ve dosyada keşif ve bilirkişi incelenmesi yapılmasına karar vermiştir. Her iki dava da Grup lehine sonuçlanmıştır. Karşı tarafın temyizi üzerine Danıştay'ca mahkeme kararının yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

17. **KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)**

iii. Devam etmekte olan önemli davalar (devamı)

d) Diğer madenler ile ilgili davalar:

Bu davalar bir kısım ruhsatlı sahada faaliyetin genişletilmesi ve/veya yeni faaliyete geçilecek sahaların izin ve ruhsatları ile ilgili davalardır.

Gelintep Madeni ile ilgili davalar:

18 Eylül 2009 tarihli “Gelin Tepe Altın Madeni Açık Ocak İşletmeciliği Projesi” ile ilgili verilen ÇED olumlu işleminin yürürlüğünün durdurulması ve iptali istemi ile iki dava açılmıştır. Bu davalarda savunmalar verilmeye başlanmış, Gelintep Projesi ÇED olumlu izninin iptali için açılan davalarda davacıların yürütmeyi durdurma talepleri Yerel Mahkeme tarafından reddedilmiştir. Davalardan biri için keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiştir. Keşif 28 Haziran 2012 tarihinde gerçekleştirilmiş ve bilirkişilere raporu ibraz etmeleri için 90 gün süre verilmiştir. Bilirkişi raporu aleyhe tesis edilmiş olup rapora itiraz edilmiştir. İzmir 3. İdare Mahkemesinde 2010/1310 E. ve 2009/1711 E. sayısı ile görülen davalarda dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir, kararlar temyiz edilmiştir. Söz konusu maden sahası henüz operasyonel olmadığından bu davalar sonucu alınan kararlardan Grup’un faaliyetleri etkilenmeyecektir.

Çukuralan Madeni ile ilgili davalar:

Çukuralan madeni ile ilgili verilen ÇED olumlu raporlarının iptaline ilişkin üç dava açılmıştır. 2 Eylül 2009 Tarihli “Çukuralan Altın Madeni Açık Ocak İşletmeciliği Projesi” ile ilgili verilen ÇED olumlu işleminin yürürlüğünün durdurulması ve iptali istemi ile ilgili bir adet dava açılmıştır. “Çukuralan Altın Madeni Açık ve Kapalı Ocak İşletmesi Kapasite Artırımı Projesi” ile ilgili olarak 3 Kasım 2010 tarihinde verilen ÇED olumlu kararının iptali istemiyle dava açılmıştır. “Çukuralan Altın Madeni Açık ve Kapalı Ocağı İşletmeleri 2. Kapasite Artırımı Projesi” ile ilgili verilen ÇED olumlu işleminin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemi ile dava açılmıştır. Her üç davada da keşif ve bilirkişi incelemesine karar verilmiş olup davalara ilişkin keşifler 28 Şubat 2012 günü yapılmıştır. Bilirkişi raporu tesis edilmiş, Grup lehine olduğu görülmüştür. Davalarda davacıların yürütmenin durdurulması istemleri reddedilmiş, yürütmenin durdurulması kararına karşı Bölge İdare Mahkemesi nezdinde yapılan itiraz da yine reddedilmiştir.

Bu davalar sonuçlanmış olup davalarda Grup lehine olarak; 31 Aralık 2012 tarihinde 2 Eylül 2009 Tarihli “Çukuralan Altın Madeni Açık Ocak İşletmeciliği Projesi” ile ilgili verilen ÇED olumlu işleminin yürütmesinin durdurulması ve iptali konulu İzmir 4. İdare Mahkemesi 2009/1705 E. Sayılı davada dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle 2012/2447 karar sayısı ile davanın reddine karar verilmiştir.

31 Aralık 2012 tarihinde “Çukuralan Altın Madeni Açık ve Kapalı Ocak İşletmesi Kapasite Arttırımı Projesi” 3 Kasım 2010 tarihinde verilen ÇED olumlu kararının yürütmesinin durdurulması ve iptali konulu, İzmir 4. İdare Mahkemesi 2011/665 E. sayılı davada dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle 2012/2446 Karar sayısı ile davanın reddine karar verilmiştir.

31 Aralık 2012 tarihinde “Çukuralan Altın Madeni Açık ve Kapalı Ocağı İşletmeleri 2. Kapasite Artırımı Projesi” ile ilgili verilen 11 Mart 2011 tarihli ÇED olumlu işleminin yürütmesinin durdurulması ve iptali konulu, İzmir 4. İdare Mahkemesi 2011/1041 E. Sayılı davada dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle 2012/2518 karar sayısı ile davanın reddine karar verilmiştir.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

17. **KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)**

iii. Devam etmekte olan önemli davalar (devamı)

d) Diğer madenler ile ilgili davalar (devamı):

Her üç karar da davacılar tarafından yürütmenin durdurulması talepli olarak temyiz edilmiş olup davacıların yürütmenin durdurulması istemleri Danıştay 14. Hukuk Dairesi'nce 26 Haziran 2013 tarihinde reddedilmiştir.

Çukuralan İşletmesi 3. Kapasite Artırımı projesi için verilen ÇED olumlu raporunun iptali amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhinde İzmir 6. İdare Mahkemesinde 2017/1656 E. sayılı dava açılmış olup Grup tarafından davaya müdahil olunmuştur. Yargılama henüz devam etmektedir.

Yerlitahtacı Madeni İle ilgili davalar:

18 Kasım 2009 tarihli “Yerlitahtacı Altın Madeni Açık Ocak İşletmeciliği Projesi” ile ilgili verilen ÇED olumlu işleminin yürürlüğünün durdurulması ve iptali istemi ile ilgili iki dava açılmıştır. Yerlitahtacı Projesi ÇED olumlu izninin iptali için açılan davada keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş ve keşif gerçekleştirilmiştir. İzmir 4. İdare Mahkemesi 2010/533 esas sayılı dosyada 2012/2444 K. sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş, karar temyiz edilmiştir. İzmir 4. İdare Mahkemesi 2009/1810 E. Sayılı davada ise davanın konusunu oluşturan işlem İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin 2010/533 E.- 2012/2444 K. sayılı kararı ile iptal edildiğinden konusu kalmayan davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına 2012/2448 K. numarası ile karar verilmiş, işbu karar da temyiz edilmiştir. Söz konusu maden sahası henüz operasyonel olmadığından ve Grup'un üretimine ve mevcut rezerv/kaynak toplamına herhangi bir etkisi bulunmadığından bu davalar sonucu alınan kararlardan Grup'un faaliyetleri etkilenmeyecektir.

Kayseri-Himmetdede Madeni İle ilgili davalar:

Grup aleyhine, Himmetdede madeninin kurulmuş olduğu bölge için verilmiş olan, 15 Mart 2012 tarihli ve 2456 sayılı ÇED olumlu kararının yürürlüğünün durdurulması ve iptali talepli olarak iki dava açılmıştır. Bu davalarda; Kayseri 2. İdare Mahkemesi E.2014/697 K.2014/808 ve Kayseri 2. İdare Mahkemesi E.2014/804 K.2014/799 sayılı kararlar ile davaların reddine karar verilmiştir. 26.09.2014 tarihinde davanın reddine karar verilmiştir. Karar 27.10.2014 tarihinde davacı tarafından temyiz edilmiş olup tarafımızca 05.12.2014 tarihinde temyize cevap dilekçesi sunulmuştur. Yerel mahkeme kararı, Danıştay 14. Dairesi'nin 30.04.2015 tarih ve 2014/11554 E., 2015/3506 K. sayılı kararıyla bozulmuştur. 27.10.2015 tarihinde verilen kararla dava dilekçesinin reddine karar verilmiştir. Dava, 24.11.2015 tarihinde davacı tarafından yenilenmiştir. 27.01.2016 tarihinde tarafımızca yeniden müdahillik talebinde bulunulmuştur. 12.04.2016 tarihinde davanın kabulüne karar verilmiştir. 18.05.2016 tarihinde müdahil olarak tarafımızca temyiz edilmiştir. Danıştay 14. Dairesi'nin 10.08.2016 tarihli kararıyla, davalı idarenin temyiz talebinde bulunmaması sebebiyle, müdahil olarak yürütmenin durdurulması talebimiz reddedilmiştir. Dava halen Danıştay'da temyiz incelemesindedir.

İptal kararı üzerine yeni düzenlenen 14/7/2016 tarihli ÇED olumlu raporunun iptali için 2 adet dava açılmış ve Grup tarafından müdahil olunmuştur. Kayseri 2. İdare Mahkemesi 2016/814 E. ve Kayseri 1. İdare Mahkemesi 2016/756 E. sayılı davalar açılmıştır. Davaların reddine 2017 yılında karar verilmiş olup davacı yanın Temyiz yoluna başvurma hakkı bulunmaktadır.

Gümüşhane-Mastra Madeni İle ilgili davalar:

Mastra Altın Madeni İşletmesi'nin patlayıcı madde satın alma ve kullanma izin belgesinin yenilenmesi talebine ilişkin, zımni red işlemine karşı ‘yürütmenin durdurulması ve iptal talepli’ olarak, Trabzon İdare Mahkemesi E.2014/1621 sayılı dava açılmış olup açılan dava henüz başlangıç aşamasındadır. Bilahare iznin verilmesi nedeniyle davadan feragat edilmiştir.

17. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

iii. Devam etmekte olan önemli davalar (devamı)

d) Diğer madenler ile ilgili davalar (devamı):

Grup'un bir kısım ruhsatlı sahalarında, madencilik faaliyetlerinde bulunmak için gerekli orman izni talepleri, ilgili Orman Bölge Müdürlükleri tarafından red edilmiştir. İlgili red kararlarına karşı yürütmenin durdurulması ve akabinde işlemin iptaline karar verilmesi talebi ile Orman Genel Müdürlüğü'ne İR.5534 ruhsat nolu saha için; Eskişehir 2.İdare Mahkemesi E.2014/609, İR.5534 ruhsat nolu saha için; Eskişehir 2. İdare Mahkemesi E.2014/610, İR.82050 ruhsat nolu saha için; Eskişehir 1.İdare Mahkemesi E.2014/475, İR.82050 ruhsat nolu saha için; Eskişehir 2. İdare Mahkemesi E.2014/1120, İR.72032 ruhsat nolu saha için; Aksaray İdare Mahkemesi E.2014/604, İR.71740 ruhsat nolu saha için; Adana 1. İdare Mahkemesi E.2014/1024, İR.72090 ruhsat nolu saha için; Adana 2. İdare Mahkemesi E.2014/2621, İR.61929 ruhsat nolu saha için; Ordu İdare Mahkemesi E.2014/652, İR.61840 ruhsat nolu saha için; Ordu İdare Mahkemesi E.2014/653, İR.4345 ruhsat nolu saha için; Trabzon İdare Mahkemesi E.2014/1413, İR.4345 ruhsat nolu saha için; Trabzon İdare Mahkemesi E.2014/699, İR.201001935 ruhsat nolu saha için; Trabzon İdare Mahkemesi E.2014/1090 mahkemeleri nezdinde on iki adet dava açılmıştır. Açılmış bulunan davalardan 11 tanesi Grup lehine sonuçlanarak Danıştay'ca onaylanmış ve kesinleşmiş, sadece Trabzon İdare Mahkemesi E.2014/1090 E sayılı dosya aleyhe sonuçlanmıştır.

Eskişehir Söğüt'te bulunan 82050 ruhsat sayılı saha ile ilgili olarak açılan, Eskişehir 2. İdare Mahkemesi E.2014/1120 nolu davada mahkeme tarafından 31 Aralık 2014 tarihinde Grup lehine yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Giresun ilinde bulunan İR.61929 ve İR.61840 sayılı sahalar ile ilgili açılan davalarda Ordu İdare Mahkemesi E.2014/653 ve Ordu İdare Mahkemesi E.2014/652 nolu davalarda Grup lehine olarak; önce yürütmeyi durdurma kararı vermiş, verilen yürütmeyi durdurma kararlarına karşı, davalı idare tarafında Bölge İdare Mahkemesine yapılan itirazlar Ordu Bölge İdare Mahkemesi E.2014/222 ve Ordu Bölge İdare Mahkemesi E.2014/221 sayılı kararlar ile Grup lehine reddedilmiştir. Anılan yürütmeyi durdurma kararları doğrultusunda, Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan İR.61929 ve İR.61840 sayılı ruhsat sahalarındaki bulunan ormanlık alanlarda projelendirilen alanlara ilişkin olarak 'olur'lar alınmıştır. Ardından davaların esasları görülmüş ve Ordu İdare Mahkemesi E.2014/653 K.2014/1854, ve Ordu İdare Mahkemesi E.2014/652 K.2014/1853 nolu kararları ile Grup lehine, davayı esastan kabul ederek, red işlemlerini iptal etmiştir.

Adana ilinde bulunan İR.71740 sayılı saha ile ilgili açılan davada, Adana 1. İdare Mahkemesi 2014/1024 E. sayılı ile Grup lehine yürütmenin durdurulması kararı verilmiş, bu karar doğrultusunda, ilgili İR.71740 sayılı ruhsat sahasında bulunan ormanlık alanlarda projelendirilen alanlar için Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan 'olur' alınmıştır. Davalı idarenin itirazları üzerine, Adana Bölge İdare Mahkemesi'nin 20.11.2014 tarih ve 2014/1844 nolu kararı ile 'yürütmenin durdurulması' kaldırılmıştır. İlgili mahkemenin kararı üzerine, İR.71740 sayılı ruhsat sahasında bulunan ormanlık alanlarda projelendirilen alanlar için Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan 'olur' için 'iptal' verilmiştir.

Gümüşhane ilinde bulunan İR.4345 ruhsat sayılı saha ile ilgili açılan davalardan; Trabzon İdare Mahkemesi E.2014/1090 sayılı ile görülen dava mahkeme 'yürütmenin durdurulması' isteminin reddine karar vermiş, bu karara ilişkin yapılan itiraz da Trabzon Bölge İdare Mahkemesi E.2014/422 sayılı kararı ile 'red' edilmiştir. Atık havuzu alt yapı tesisi için orman izni verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin olarak Trabzon İdare Mahkemesi nezdinde E.2014/1413 sayılı ile görülen davada da, mahkeme 'yürütmenin durdurulması isteminin reddine' karar vermiştir. Trabzon İdare Mahkemesi E.2014/699 K.2014/1621 nolu davada ise Grup lehine olarak; 'dava konusu işlemin iptali'ne karar vermiştir.

17. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

iii. Devam etmekte olan önemli davalar (devamı)

d) Diğer madenler ile ilgili davalar (devamı):

Grup tarafından ilişkili içerisinde bir şirkete devredilen, Niğde ili Çiftelhan ilçesi sınırları içinde bulunan arama 75500 ruhsat nolu sahanın, ruhsatının iadesine ilişkin olarak rödevans sahibi tarafından Grup'a dava açılmıştır. Dava ilk derece mahkemesinde Grup aleyhinde neticelenmiş olup kanun yollarına başvurulmuştur.

e) Grup'un yurtdışındaki Bağlı Ortaklığı ile ilgili davalar:

Grup'un %100 hissesine sahip olduğu Londra merkezli Koza Ltd.'nin ana sözleşme değişikliği ve imtiyazlı pay tesisi ile yönetim kurulu değişikliği işlemlerine karşı hukuksal süreç başlatılmış olup Londra mahkemelerinde hukuksal süreç devam etmektedir.

f) Söğüt projesi ile ilgili davalar:

Gübre Fabrikaları T.A.Ş.'ye ait bulunan Söğüt ilçesindeki sahaların rödevans sözleşmesinin iptali için 2015 yılında açılmış bulunan İstanbul 6. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2015/1344 E. sayılı davası henüz derdest olup sonuçlanmamıştır.

g) Eski yöneticilere açılan sorumluluk davaları:

Kayım atama kararının ardından SPK tarafından yapılan değerlendirmeler neticesinde Grup'un önceki yönetim kurulu üyeleri hakkında Grup'u çeşitli nedenlerle zarara uğrattıkları için sorumluluk davası açılması talimatı verilmiş olup eski yöneticiler hakkında Ankara Ticaret Mahkemeleri nezdinde muhtelif sorumluluk davaları açılmış olup davalar henüz derdesttir.

Grup faaliyetlerini etkileyecek nitelikte olan davalar hakkındaki gelişmeler yasal periyotlarla kamuyu aydınlatma platformunda duyurulmaktadır.

h) Toplu ruhsat iptalleri ile ilgili davalar:

20 Temmuz 2016 Tarihli bakanlık oluru ile Grup'a ait 162 adet maden arama ve işletme ruhsatının iptaline karar verilmiş, iptal kararlarına karşı muhtelif mahkemelerde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı aleyhine muhtelif davalar açılmıştır. Yargılama süreci devam ederken Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Grup arasında 659 sayılı KHK hükümleri uyarınca bir sulh protokolü aktedilmiş olup yürürlüğe girmiştir. Buna göre İptal edilen ruhsatlardan 142 tanesi hakkında Grup tarafından işletme projeleri revize edilerek bakanlığa sunulacak ve bakanlık tarafından incelemeler devam ettirilerek evvelce iptaline karar verilen başvurular neticelendirilecektir.

ı) Personel davaları ve sözleşmeden doğan alacak davaları:

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup aleyhine devam eden 152 adet personel davaları ve diğer alacak davalarının toplam tutarı 6.894 Bin TL'dir.

i) Diğer hukuki süreçler:

Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Ekim 2015 tarihli kararına istinaden Grup'un yönetimi, Kayyım heyetine, akabinde 22 Eylül 2016 tarihinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ("TMSF") devredilmiş olup bu rapor tarihi itibarıyla, Grup nezdinde Savcılık Makamı, Emniyet Mali Suçlar Şubesi ve SPK tarafından çeşitli inceleme ve çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca Kayyım atanmasına neden olan olaylar ile ilgili olarak Grup'un önceki yöneticileri hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen iddianame Ankara 24. Ağır Ceza Mahkemesince kabul edilmiş olup 2017/44 E. sayılı dosya ile yargılama başlamış ve halen devam etmektedir.

18. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un çalışanlara sağlanan faydalar detayı aşağıdaki gibidir:

a) Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	9.564	6.612
Personele Borçlar	1.041	235
Toplam	10.605	6.847

b) Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Kullanılmayan İzin Karşılığı	4.916	1.335
Toplam	4.916	1.335

c) Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Kıdem Tazminatı Karşılığı	16.834	9.702
Toplam	16.834	9.702

Türk İş Kanunu'na göre, Grup bir senesini doldurmuş olan ve Grup'la ilişkisi kesilen veya emekli olan 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 4.732,48 TL (31 Aralık 2016: 4.297,21 TL) ile sınırlandırılmıştır. Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır. Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bilanço tarihindeki değerinin aktüeryal öngörüler doğrultusunda tahminiyle hesaplanır. Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un kıdem tazminatı karşılığı, kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.001,76 TL (1 Ocak 2017: 4.426,16 TL) üzerinden hesaplanmaktadır. Toplam karşılığın hesaplanmasına yönelik aşağıdaki aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31.12.2017	31.12.2016
Yıllık İskonto Oranı	%2,95	%3,95 - %4,50
Emeklilik Olasılığı	%89 - %99	%84 - %99

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

18. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem tazminatı karşılığının 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemleri içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
1 Ocak	9.702	14.124
Dönem İçindeki Artış	6.510	5.128
Faiz Maliyeti	958	(4.250)
Dönem İçinde Ödenen	(1.970)	(2.778)
Aktüeryal Kayıp/(Kazanç)	1.634	(2.522)
31 Aralık itibarıyla	16.834	9.702

19. DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un diğer varlıklar ve yükümlülükler detayı aşağıdaki gibidir:

a) Diğer Dönen Varlıklar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Devreden KDV	59.354	31.622
Diğer	6.100	5.312
Toplam	65.454	36.934

b) Diğer Duran Varlıklar

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Vergi Dairesi KDV Alacakları	23.564	22.569
Toplam	23.564	22.569

c) Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Ödenecek Vergi ve Fonlar	7.687	5.078
Toplam	7.687	5.078

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

20. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla enflasyona göre düzeltilmemiş kayıtlı sermayesi aşağıdaki gibidir:

	31.12.2017	31.12.2016
Kayıtlı Sermaye Tavanı	400.000	400.000
Ödenmiş Sermaye	259.786	259.786

Grup, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 2 Şubat 2012 tarih ve 5/10 Numaralı "Anonim Ortaklıkların Sermaye Artırımı" dolayısıyla ihraç edecekleri payların kayda alınmasına ilişkin belge gereğince 2 Şubat 2012 tarihinde Ankara Ticaret Sicil Müdürlüğü'nde tescil işlemi yapılarak 400.000 Bin TL'lik Kayıtlı sermaye tavanı içerisinde çıkarılmış sermayesini 129.893 Bin TL'den 259.786 Bin TL'ye artırmıştır.

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerindeki ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31.12.2017		31.12.2016	
Pay Sahipleri	Pay Oranı (%)	Pay Tutarı	Pay Oranı (%)	Pay Tutarı
Koza İpek Holding A.Ş.	62,12	161.383	62,12	161.383
Halka Arz	37,72	98.003	37,72	98.003
Diğer	0,16	400	0,16	400
Sermaye	100	259.786	100	259.786

Sermayeyi temsil eden hisse senetlerine tanınan imtiyazlar aşağıdaki gibidir:

Grup	Nama/Hamiline	Nominal Değeri	İmtiyaz Türü (*)
A	Nama	22.052	3-4
B	Hamiline	51.455	3
C	Hamiline	186.279	-

(*) İmtiyaz türü:

1. Kar Payı İmtiyazı
2. Oy İmtiyazı
3. Yönetim Kurulu Seçiminde İmtiyaz
4. Denetim Kurulu Seçiminde İmtiyaz ,
5. Yeni Pay Alma İmtiyazı Hisse Devri vb. Kısıtlamalar
6. Diğer İmtiyazlar

Nama ve hamiline yazılı (A) ve (B) tipi paylara yukarıda belirtilen imtiyazlar dışında herhangi bir imtiyaz bulunmamakta olup Ankara Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Ekim 2015 tarihli kararına istinaden Grup'a Kayyım ataması yapılmıştır, akabinde 22 Eylül 2016 tarihinde TMSF'ye devredilmiştir. Bu sebeple (A) ve (B) hisse gruplarının imtiyazları kullanılamamaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Grup'un sermayesi 259.786 Bin TL (31.12.2016: 259.786 Bin TL) tutarında ve tamamı ödenmiş olup nominal hisse değeri 1 kuruş olan 25.978.556.100 adet (31.12.2016: 25.978.556.100 adet) hisseden oluşmaktadır.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

20. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ (devamı)

Sermaye düzeltme farkları, Şirket sermayesinin enflasyona (31 Aralık 2004 tarihindeki satın alma gücünde) göre düzeltilmiş toplam tutarı ile Şirket'in enflasyon düzeltmesi öncesindeki sermaye tutarı arasındaki farkı ifade eder. Sermaye düzeltmesi farklarının sermayeye eklenmek dışında bir kullanımı yoktur.

Paylara ilişkin primler hisse senetlerinin piyasa fiyatlarıyla satılması sonucu elde edilen nakit girişlerini ifade eder. Bu primler özkaynaklar altında gösterilir ve dağıtılamaz. Ancak ileride yapılacak sermaye artışlarında kullanılabilir.

Kanuni defterlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabılır:

Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, Şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin % 5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar paylarının eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kar payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kar dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Halka açık ortaklıklarda kar payı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın payları oranında eşit olarak dağıtılır.

	31.12.2017	31.12.2016
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Özkaynaklardan)	2.311.507	2.007.476
Kontrol Gücü Olmayan Paylar (Dönem Faaliyet Sonuçlarından)	309.916	240.458

Grup'un Vergi Usul Kanunu'na göre tuttuğu kayıtlarında kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin tarihi değerleri aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Paylara İlişkin Primler	239	239
Toplam	239	239

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

20. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ (devamı)

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	50.785	49.204
Toplam	50.785	49.204

Grup'un geçmiş yıllar karları aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Geçmiş Yıllar Karları	471.283	450.417
Toplam	471.283	450.417

Grup'un kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler/giderler sınıfının altındaki tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm farkları aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler/Giderler	(2.775)	(3.904)
<i>Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Farkları</i>	<i>(2.775)</i>	<i>(3.904)</i>
Toplam	(2.775)	(3.904)

21. HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Cari ve önceki dönemde Grup'un hasılat ve satışlarının maliyeti detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Yurtiçi Satışlar	1.011.724	1.080.722
Yurtdışı Satışlar	23.634	18.916
Diğer Gelirler	2.892	1.833
Satıştan İadeler (-)	(1.482)	(999)
Satış İskontoları (-)	(1)	(26)
Diğer İndirimler (-)	(69)	(248)
Net Satışlar	1.036.699	1.100.198
Satışların Maliyeti (-)	(485.460)	(435.999)
Satışların Maliyeti (-)	(485.460)	(435.999)
Ticari Faaliyet Brüt Kar	551.239	664.199

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

22. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ VE GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

Cari ve önceki dönemde Grup'un araştırma ve geliştirme giderleri, pazarlama giderleri ve genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	(20.052)	(23.542)
Pazarlama ve Giderleri (-)	(5.024)	(4.045)
Genel Yönetim Giderleri (-)	(129.705)	(105.874)
Toplam	(154.781)	(133.461)

23. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

Cari ve önceki dönemde Grup'un niteliklerine göre giderler detayı aşağıdaki gibidir:

Hesad Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Personel Giderleri	(174.213)	(152.926)
Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	(93.341)	(75.854)
Amortisman ve İtfa Giderleri	(91.173)	(108.768)
Kimyasal ve Diğer Malzeme Giderleri	(49.509)	(30.093)
Bakım ve Onarım Giderleri	(38.717)	(19.878)
İlk Madde ve Malzeme Giderleri	(37.944)	(23.151)
Enerji Giderleri	(26.851)	(22.672)
Maden Arama Giderleri	(26.138)	(23.542)
Rödevans ve Devlet Maden Hakkı Giderleri	(25.659)	(16.590)
Pazarlama Giderleri	(21.519)	(19.261)
Nakliye Giderleri	(15.973)	(8.126)
Vergi, Resim, Harç ve İlan Giderleri	(7.779)	(27.195)
İşçi Davası Karşılığı	(3.051)	(7.422)
Diğer	(28.375)	(33.982)
Toplam	(640.242)	(569.460)

24. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

Cari ve önceki dönemde Grup'un esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Ticari İşlemlere İlişkin Kur Farkı Gelirleri	31.034	27.584
Konusu Kalmayan Karşılıklar	9	194
Hurda Satış Kazancı	-	145
Diğer	14.869	14.321
Toplam	45.912	42.244

24. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER (devamı)**b) Esas Faaliyetlerden Diğer Giderlerin Detayı**

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Ticari İşlemlere İlişkin Kur Farkı Giderleri	(28.485)	(23.283)
Şüpheli Alacaklar Karşılığı	(10.955)	(98.025)
Vergi İnceleme Cezaları ve Karşılıkları	(1.302)	(169.407)
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Çıkış Zararı	-	(3.277)
Diğer	(18.050)	(16.389)
Toplam	(58.792)	(310.381)

Şüpheli alacaklar karşılığının detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	(7.082)	(36.591)
Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş.	(782)	(32.598)
İK Akademi İnşaat Proje Ve Taahhüt A.Ş.	-	(27.964)
Diğer	(3.091)	(872)
Toplam	(10.955)	(98.025)

25. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER

Cari ve önceki dönemde Grup'un yatırım faaliyetlerinde gelirler detayı aşağıdaki gibidir:

a) Yatırım Faaliyetlerinden Gelirlerin Detayı

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Faiz ve Diğer Finansal Gelirler	219.869	115.112
Maddi Duran Varlık Satış Karı	4.659	6.348
Toplam	224.528	121.460

26. FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

Cari ve önceki dönemde Grup'un finansman gelirleri ve giderleri detayı aşağıdaki gibidir:

a) Finansman Gelirlerinin Detayı

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Kambiyo Karları	358.911	268.136
Toplam	358.911	268.136

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

26. FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ (devamı)**b) Finansman Giderlerinin Detayı**

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Kambiyo Zararları	(326.720)	(204.130)
Faiz ve Diğer Finansal Giderler	(12.565)	(3.564)
Toplam	(339.285)	(207.694)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla kurumlar vergisi karşılığı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
<i><u>Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü:</u></i>		
Cari Kurumlar Vergisi Karşılığı	140.677	156.383
Eksi: Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar	(117.357)	(114.323)
Toplam	23.320	42.060

Grup faaliyetleri, Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi yönetmelik ve kanunları dahilinde vergilendirilmeye tabidir.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı %20’dir (2016: %20). Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir. Vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye’de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25. günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir. Türkiye’de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesinde değişiklik yapılarak 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunu’nun 35. maddesiyle yapılan değişiklikle, araştırma ve geliştirme harcamaları üzerinden hesaplanacak Ar-Ge indirim oranı %40’tan %100’e çıkarılmıştır.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100'ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilmektedir. 2017 ve 2016 yılına ilişkin olarak yapılan araştırma ve geliştirme harcamalarının toplam üzerinden %100 oranında Ar-Ge indirimi hesaplanması gerekmektedir.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları İle Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır.

Transfer fiyatlandırması

Kurumların ilişkili kişilerle yaptıkları mal veya hizmet alım ya da satımlarında emsallerine uygun olarak tespit edecekleri bedel veya fiyat kullanmaları gerekmektedir. Emsallere uygunluk ilkesi, ilişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım ya da satımında uygulanan fiyat veya bedelin, aralarında böyle bir ilişkinin bulunmaması durumunda oluşacak fiyat veya bedele uygun olmasını ifade etmektedir. Kurumlar, ilişkili kişiler ile gerçekleştirdiği işlemlerde uygulanacak emsaline uygun fiyat veya bedelleri ilgili kanunda belirtilen yöntemlerden işlemin mahiyetine en uygun olanını kullanmak suretiyle tespit edeceklerdir. Emsaline uygunluk ilkesi doğrultusunda tespit edilen fiyat ve bedellere ilişkin hesaplamalara ait kayıt, cetvel ve belgelerin ispat edici kağıtlar olarak kurumlar tarafından saklanması zorunlu kılınmıştır. Ayrıca, kurumlar bir hesap dönemi içerisinde ilişkili kişiler ile yaptıkları işlemlere ilişkin olarak bilgi ve belgeleri içerecek şekilde bir rapor hazırlayacaklardır.

Emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunulması halinde kazancın tamamen veya kısmen transfer fiyatlaması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılacaktır. Tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılan kazanç 13 üncü maddede belirtilen şartların gerçekleştiği hesap döneminin son günü itibarıyla dağıtılmış kar payı veya dar mükellefler için ana merkeze aktarılan tutar sayılacaktır. Transfer fiyatlandırması yoluyla dağıtılmış kar payının net kar payı tutarı olarak kabul edilmesi ve brüte tamamlanması sonucu bulunan tutar üzerinden ortakların hukuki niteliğine göre belirlenen oranlarda vergi kesintisi yapılacaktır. Daha önce yapılan vergilendirme işlemleri, taraf olan mükellefler nezdinde buna göre düzeltilecektir. Ancak, bu düzeltmenin yapılabilmesi için örtülü kazanç dağıtan kurum adına tarh edilen vergilerin kesinleşmiş ve ödenmiş olması gerekmektedir.

Örtülü kazanç dağıtılan kurum nezdinde yapılacak düzeltmede dikkate alınacak tutar, kesinleşen ve ödenen tutar olacaktır.

Grup'un 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemlerine ait kapsamlı konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablolarında yer alan vergi giderleri aşağıda özetlenmiştir:

	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Cari Vergi Gideri	(140.677)	(156.383)
Geçici Farkların Oluşması İle Geçici Farkların Ortadan Kalkmasına İlişkin Ertelenmiş Vergi Geliri/(Gideri)	1.195	(26.796)
Toplam Vergi Gideri	(139.482)	(183.179)

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Grup'un 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemlerine ait vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Faaliyetlerden Elde Edilen Vergi Öncesi Kar	627.732	444.503
Gelir Vergisi Oranı %20	(125.546)	(88.901)
Vergi Etkisi:		
- Cari Dönemde Kullanılan Yatırım Teşviği (*)	15.259	3.151
- Üzerinden Ertelenmiş Vergi Hesaplanan Yatırım Teşviği	8.498	6.798
- Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler	(36.192)	(75.871)
- Üzerinden Ertelenmiş Vergi Hesaplanmayan Zararlar	(11.234)	(14.042)
- Diğer	9.733	(14.314)
Kar veya zarar tablosundaki vergi karşılığı	(139.482)	(183.179)

(*) Grup'un Çukuralan – İzmir işletmesinde yatırım teşvikinden yararlanmaktadır. Grup söz konusu belge kapsamında sırasıyla %80 ve %40 kurumlar vergisi indirim oranından ve yatırıma katkı oranından faydalanmaktadır.

Grup'un cari dönem vergisi ile ilgili varlıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

Hesap Adı	31.12.2017	31.12.2016
Cari Dönem Vergisi ile İlgili Varlıklar	301	61
Toplam	301	61

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerini, varlık ve yükümlülüklerin finansal durum tablosundaki kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasında oluşan geçici farklar üzerinden bilanço tarihi itibarıyla yasalaşmış vergi oranlarını kullanarak hesaplamaktadır. Müteakip dönemlerde gerçekleşecek geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanan oran %20'dir (31 Aralık 2016: %20).

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)
(devamı)

Hesap Adı	Yıllar İtibarıyla Birikmiş Ertelenmiş Vergi Varlığı/Yükümlülüğü	
	31.12.2017	31.12.2016
Kıdem Tazminatı Karşılığı	3.367	1.940
Kullanılmamış İzin Karşılığı	983	755
Stoklar Üzerindeki Geçici Farklar	585	537
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar		
Amortisman Düzeltmesi	16.718	23.069
Devlet Maden Hakkı Gider Karşılığı	6.000	6.000
Şüpheli Alacaklar Karşılığı	11.511	11.511
İşçi Davası Karşılığı	1.831	1.484
Kullanılabilir Yatırım Teşvikinden Doğan Geçici Farklar	8.498	6.798
Aktüeryal Kayıp/Kazanç Vergi Etkisi	405	(349)
Verilen Avansların Silinmesi	3.399	7.240
Diğer	3.204	(4.084)
Toplam	56.501	54.901

1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemleri içerisinde net ertelenmiş vergi yükümlülüğünün/varlığının hareket tablosu aşağıda belirtilmiştir:

	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Dönem Başı	54.901	82.046
Ertelenmiş Vergi Gideri/(Geliri)	1.195	(26.796)
Aktüeryal Fark	405	(349)
Dönem Sonu Ertelenmiş Vergi Varlığı	56.501	54.901

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

28. PAY BAŞINA KAZANÇ

Pay başına esas kazanç, hissedarlara ait net karın çıkarılmış adi hisselerin söz konusu dönemdeki ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile hesaplanır.

Gruplar mevcut hissedarlara birikmiş karlardan payları oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Hesap Adı	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Sürdürülen Faaliyetler Net Dönem Karı/Zararı	178.334	20.866
Nominal Değeri 1 Kr Olan Adi Hisselerin Ağırlıklı Ortalama Adedi	25.978.556.100	25.978.556.100
Nominal Değeri 1 Kr Olan 100 Adet Hisse Başına Sürdürülen Faaliyetlerden Kazanç/Kayıp	0,0686	0,0080

Hisse başına esas ve nispi kazanç arasında hiçbir dönem için herhangi bir fark bulunmamaktadır.

29. DURDURULAN FAALİYETLER

Grup'un 31 Aralık 2015 tarihine dek konsolide ettiği Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları Bugün Televizyon Radyo ve Perekende A.Ş., Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş. ve Koza İpek Basın ve Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2016 yılı içerisinde KHK ile ticaret sicil kaydının resen terkin edilmesi nedeniyle iştirakleri Koza Prodüksiyon ve Ticaret A.Ş., Rek-Tur Reklam Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti. ve İpek Online Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. ile birlikte 2016 yılından itibaren konsolidasyon kapsamına girmemiştir.

Defter Değerleri	31 Aralık 2016
Nakit ve Nakit Benzerleri	730
Diğer Dönen Varlıklar	20.206
Diğer Duran Varlıklar	25.688
Kısa Vadeli Yükümlülükler	(43.497)
Uzun Vadeli Yükümlülükler	(23)
Net Aktif Değer	3.104
Ödenmiş Sermaye	230.000
Geçmiş Yıllar Zararları/(Karları)	(226.896)
	3.104

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Grup, faaliyetlerinden ötürü, kur, nakit akım ve faiz oranı risklerinden oluşan piyasa riskine, sermaye riskine, kredi riskine ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Risklerin yönetim politikası, finansal piyasalardaki beklenmedik değişimlere odaklanmıştır.

Finansal risklerin yönetim politikası Grup'un üst düzey yönetimi ve ticari ve mali işler bölümü tarafından Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politika ve stratejileri doğrultusunda yapılmalıdır. Yönetim Kurulu özellikle kur, faiz ve sermaye risklerinin yönetilmesi için genel kapsamda prensip ve politika hazırlamalı, finansal ve operasyonel (özellikle altın fiyatındaki dalgalanmalardan kaynaklanan) riskleri yakından takip etmelidir ancak Grup'un Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmamaktadır.

Grup'un finansal riskleri yönetmek için belirlemesi gereken amaçlar şu şekilde özetlenebilir:

- Grup'un faaliyetlerinden ve ana varlıklarından sağlanan nakit akışının, kur ve faiz riskleri göz önünde bulundurularak etkin bir şekilde, devamlılığının sağlanması,
- Etkin ve verimli kullanmak üzere yeterli miktarda kredi kaynağının tür ve vade olarak en uygun koşullarda gerektiğinde kullanılmak üzere hazır tutulması,
- Karşı taraftan kaynaklanan riskin asgari düzeyde tutulması ve etkin takibi.

Kredi riski bankalardaki mevduat, ilişkili taraflardan alacaklar ve diğer ticari alacaklardan kaynaklanmakta olup finansal varlıkları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır.

Grup, altın ve gümüşten oluşan dore barların satışını yurtiçindeki bir rafineriye yapmaktadır. Yapılan satışların peşin olarak yapılmasından ve müşterinin kurumsal olmasından ötürü, geçmiş tecrübeleri de göz önünde bulundurarak, Grup söz konusu alacak riskini etkin bir şekilde yönettiğini düşünmektedir ancak Grup'un Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmamaktadır.

İzleyen tablolar Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla kredi riskinin analizini göstermektedir:

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

a) Kredi riski (devamı):

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	
31.12.2017					
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	33.333	9.140	-	8.587	2.044.125
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	9.140	-	8.587	2.044.125
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	77.053	61.172	385	28.738	-
- Değer düşüklüğü (-)	(77.053)	(61.172)	(385)	(28.738)	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	58.945	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat mektuplarından oluşmaktadır .

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

a) Kredi riski (devamı):

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri

	Ticari Alacaklar		Alacaklar		Bankalardaki Mevduat
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	
31.12.2016					
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	13.427	6.827	-	8.746	1.737.067
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	6.827	-	8.746	1.737.067
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	69.469	58.656	174	28.094	-
- Değer düşüklüğü (-)	(69.469)	(58.656)	(174)	(28.094)	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	58.656	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan

(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat mektuplarından oluşmaktadır.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**b) Likidite riski:**

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli ölçüde nakit ve menkul kıymet tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin ve operasyonlardan yaratılan fonun yeterli miktarlarda olmasının sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir. Grup yönetimi, kesintisiz likiditasyonu sağlamak için müşteri alacaklarının vadesinde tahsil edilmesi konusunda yakın takip yapmalıdır ve bankalarla yapılan çalışmalar sonucunda Grup ihtiyaç duyması halinde kullanıma hazır nakdi ve gayrinakdi kredi limitleri belirlemelidir. Ek olarak, Grup'un likidite yönetimi politikası, maden bölgesi bazında nakit akım projeksiyonları hazırlanması, gerçekleşen likidite rasyolarının bütçelenen rasyolar ile karşılaştırılarak takip edilmesi ve değerlendirilmesini de içermelidir ancak Grup'un Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmamaktadır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup finansal yükümlülükleri ve bu finansal yükümlülüklerin sözleşmeleri uyarınca vadelerine göre nakit çıkışları aşağıdaki gibidir:

Likidite riski tablosu

31.12.2017	Defter Değeri	Sözleşme Uyarınca			
		Nakit Çıkışlar Toplamı (I + II + III)	3 Aydan Kısa (I)	3 - 12 Ay Arası (II)	1 - 5 Yıl Arası (III)
Ticari Borçlar	28.480	28.480	28.480	-	-
Diğer Borçlar	39.962	39.962	-	19.031	20.931
İlişkili Taraflara Borçlar	20.673	20.673	20.673	-	-
Toplam Yükümlülük	89.115	89.115	49.153	19.031	20.931

31.12.2016	Defter Değeri	Sözleşme Uyarınca			
		Nakit Çıkışlar Toplamı (I + II + III)	3 Aydan Kısa (I)	3 - 12 Ay Arası (II)	1 - 5 Yıl Arası (III)
Borçlanmalar	13.332	13.332	-	13.332	-
Ticari Borçlar	25.727	25.751	25.751	-	-
Diğer Borçlar	37.089	37.089	-	17.761	19.328
İlişkili Taraflara Borçlar	16.063	16.063	16.063	-	-
Toplam Yükümlülük	92.211	92.235	41.814	31.093	19.328

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

c) Piyasa riski yönetimi:

i) Döviz kuru riski

Grup, fonksiyonel para birimi dışında gerçekleşen işlemler ve bu işlemler sonucunda oluşan alacak ve/veya borç bakiyelerinden dolayı döviz kuru riskine maruz kalabilir. Uluslararası altın piyasasında altın fiyatlarının ABD Doları cinsinden belirlenmesi, Grup için döviz kuru riski doğurmaktadır.

Grup, kur riskini azaltabilmek için döviz pozisyonunu dengeleyici bir politika izlemelidir. Mevcut riskler Yönetim Kurulu'nca yapılan düzenli toplantılarda izlenmeli ve Grup'un döviz pozisyonu yakından takip edilmelidir ancak Grup'un Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmamaktadır.

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

c) Piyasa riski yönetimi (devamı):

i) Döviz kuru riski (devamı)

	Yabancı Para Pozisyonu Tablosu							
	31 Aralık 2017				31 Aralık 2016			
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	Diğer	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	Diğer
1. Ticari Alacaklar	564	7	119	2	689	69	120	1
2a. Parasal Finansal Varlıklar (Kasa, Banka hesapları dahil)	918.513	241.857	813	2.583	41.686	11.577	207	177
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	-	-	-	-	21.553	5.500	592	-
4. Dönen Varlıklar (1+2+3)	919.077	241.864	932	2.585	63.928	17.146	919	178
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	8.006	2.123	-	-	7.388	2.100	193	234
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	38.209	9.665	263	566	-	-	-	-
8. Duran Varlıklar (5+6+7)	46.215	11.788	263	566	7.388	2.100	193	234
9. Toplam Varlıklar (4+8)	965.292	253.652	1.195	3.151	71.316	19.246	1.112	412
10. Ticari Borçlar	(10.983)	(1.048)	(1.433)	(562)	(4.408)	(944)	(82)	(782)
11. Finansal Yükümlülükler	-	-	-	-	(13.332)	(3.335)	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	(18.860)	(5.000)	-	-	(17.785)	(5.000)	(51)	-
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	(29.843)	(6.048)	(1.433)	(562)	(35.525)	(9.279)	(133)	(782)
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	(20.713)	(5.491)	-	-	(19.328)	(5.492)	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	(20.713)	(5.491)	-	-	(19.328)	(5.492)	-	-
18. Toplam Yükümlülükler (13+17)	(50.556)	(11.539)	(1.433)	(562)	(38.656)	(10.984)	-	-
19. Bilanço Dışı Türev Araçların Net Varlık/(Yükümlülük) Pozisyonu (19a-19b) (*)	-	-	-	-	-	-	-	-
19a. Aktif Karakterli Finansal Durum Tablosu								
Dış Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-	-	-
19b. Pasif Karakterli Finansal Durum Tablosu								
Dış Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Net yabancı Para Varlık/(Yükümlülük) Pozisyonu (9-18+19)	914.736	242.113	(238)	2.589	16.465	4.275	979	(370)
21. Parasal Kalemler net Yabancı Para Yükümlülük Pozisyonu (UFRS 7.B23)								
(=1+2a+3+5+6a+7-10-11-12a-14-15-16a)	914.736	242.113	(238)	2.589	16.465	4.275	979	(370)
22. Döviz Hedge'i İçin Kullanılan Finansal Araçların Toplam Gerçeğe Uygun Değeri	-	-	-	-	-	-	-	-
23. İhracat	-	-	-	-	-	-	-	-
24. İthalat	26.977	671	5.327	606	9.082	480	1.904	443

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**c) Piyasa riski yönetimi (devamı):****i) Döviz kuru riski (devamı)**

31.12.2017	Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu			
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı Paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi	Yabancı Paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değişmesi halinde:				
1- ABD Doları Net Varlık/Yükümlülüğü	91.321	(91.321)	91.321	(91.321)
2- ABD Doları Riskinden Korunan Kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	91.321	(91.321)	91.321	(91.321)
Avro'nun TL karşısında %10 değişmesi halinde:				
4- Avro Net Varlık/Yükümlülüğü	(107)	107	(107)	107
5- Avro Riskinden Korunan Kısım (-)	-	-	-	-
6- Avro Net Etki (4+5)	(107)	107	(107)	107
Diğer döviz kurlarının TL karşısında ortalama %10 değişmesi halinde:				
7- Diğer Döviz Net Varlık/Yükümlülüğü	260	(260)	260	(260)
8- Diğer Döviz Kuru Riskinden Korunan Kısım (-)	-	-	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları Net Etki (7+8)	260	(260)	260	(260)
TOPLAM (3 + 6 + 9)	91.474	(91.474)	91.474	(91.474)

İPEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI ARAŞTIRMA VE ÜRETİM A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**c) Piyasa riski yönetimi (devamı):****i) Döviz kuru riski (devamı)**

	Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu			
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
31.12.2016	Yabancı Paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi	Yabancı Paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değişmesi halinde:				
1- ABD Doları Net Varlık/Yükümlülüğü	1.397	(1.397)	1.397	(1.397)
2- ABD Doları Riskinden Korunan Kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	1.397	(1.397)	1.397	(1.397)
Avro'nun TL karşısında %10 değişmesi halinde:				
4- Avro Net Varlık/Yükümlülüğü	363	(363)	363	(363)
5- Avro Riskinden Korunan Kısım (-)	-	-	-	-
6- Avro Net Etki (4+5)	363	(363)	363	(363)
Diğer döviz kurlarının TL karşısında ortalama %10 değişmesi halinde:				
7- Diğer Döviz Net Varlık/Yükümlülüğü	(113)	113	(113)	113
8- Diğer Döviz Kuru Riskinden Korunan Kısım (-)	-	-	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları Net Etki (7+8)	(113)	113	(113)	113
TOPLAM (3 + 6 + 9)	1.647	(1.647)	1.647	(1.647)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**c) Piyasa riski yönetimi (devamı):****ii) Faiz riski**

Grup, faiz oranlarındaki değişimlerin faiz unsuru taşıyan varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Grup'un faiz riski finansal kiralama borçlarından kaynaklanmaktadır.

	31.12.2017	31.12.2016
Sabit Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Varlıklar	2.040.941	1.718.505
Finansal Yükümlülükler	-	-
Değişken Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Varlıklar	-	-
Finansal Yükümlülükler	-	13.332

iii) Fiyat riski

Grup'un sahip olduğu en önemli operasyonel risk altın fiyat riskidir.

Grup'un operasyonel karlılığı ve operasyonlarından sağladığı nakit akımları, piyasalardaki altın fiyatlarının değişiminden etkilenmekte olup altın fiyatlarının Grup'un nakit bazlı operasyonel üretim maliyetlerinin altına düşmesi ve belirli bir süre bu şekilde devam etmesi durumunda, Grup'un operasyonel karlılığı azalabilir. Grup, yakın gelecekte altın fiyatlarında önemli derecede bir değişiklik beklememektedir, dolayısıyla altın fiyatlarının düşmesi riskinden korunmak için herhangi bir türev enstrüman kullanmamıştır ve benzer bir anlaşma da yapmamıştır. Grup, aktif finansal ve operasyonel risk yönetimi açısından piyasa fiyatlarını düzenli olarak gözden geçirmelidir ancak Grup'un Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmamaktadır.

d) Sermaye riski yönetimi:

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri ve fayda sağlamak ile sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısıyla Grup'un faaliyetlerinin devamını sağlayabilmektir.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenen temettü tutarını değiştirebilir, sermayeyi hissedarlara iade edebilir, yeni hisseler çıkarabilir ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilir.

Sektördeki diğer şirketlere paralel olarak Grup sermayeyi net borç/toplam sermaye oranını kullanarak izler. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam borç tutarından (bilançoda gösterildiği gibi kredileri ve ilişkili taraflara diğer borçları içerir) düşülmesiyle hesaplanır.

Grup yönetimi, net borç/toplam sermaye oranını düzenli aralıklarla takip etmeli ve gerekli olduğunda güncellemelidir ancak Grup'un Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmamaktadır.

(Tüm tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)**d) Sermaye riski yönetimi (devamı):**

	31.12.2017	31.12.2016
Borçlanmalar	-	13.332
İlişkili Taraflara Borçlar	20.673	16.063
Eksi: Nakit ve Nakit Benzerleri	(2.045.387)	(1.737.642)
Net Borç	(2.024.714)	(1.708.247)
Toplam Özkaynak	3.269.159	2.784.084
Net Borç/Toplam Sermaye Oranı	-	-

31. FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)**Finansal araçların sınıflandırılması**

Grup sahip olduğu finansal varlık ve yükümlülüklerini krediler ve alacaklar olarak sınıflandırmıştır. Grup'un finansal varlıkları nakit ve nakit benzerleri, ticari alacaklar ve ilişkili taraflardan alacaklardan oluşmakta olup krediler ve alacaklar olarak sınıflandırılmış ve etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden gösterilir. Grup'un finansal yükümlülükleri türev finansal araçlardan borçlar, ticari borçlar ve ilişkili taraflara borçlardan oluşmakta olup iskonto edilmiş maliyetleri ile taşınan finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılmış ve etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden gösterilir.

Gerçeğe uygun değer, bir finansal aracın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup eğer varsa oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, gerçeğe uygun değer tahmini amacıyla piyasa verilerinin yorumlanmasında muhakeme kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, makul değeri belirlenebilen finansal araçların makul değerlerinin tahmininde kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövizde dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Nakit ve nakit benzerleri gerçeğe uygun değerleri ile gösterilmektedir. Ticari ve ilişkili taraflardan alacakların rayiç bedellerinin, kısa vadeli olmaları sebebiyle gerçeğe uygun değerlerinin defter değerlerine yaklaştığı varsayılmaktadır.

31. FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)**Finansal araçların sınıflandırılması (devamı)***Finansal yükümlülükler*

Ticari borçlar, ilişkili taraflara borçlar ve diğer parasal yükümlülüklerin iskonto edilmiş kayıtlı değerleri ile birlikte gerçeğe uygun değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmekte olup yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövizde dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Aktif piyasada işlem görmeyen türev finansal araçlar dâhil finansal araçların makul değerleri değerlendirme teknikleri kullanılarak belirlenir.

Makul değer ölçümleri hiyerarşi tablosu

Grup, konsolide finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

- Benzer varlıklar ve yükümlülükler için aktif piyasalardaki kote edilmiş fiyatlar (düzeltme yapılmamış) (Seviye 1).
- Seviye 1 içinde yer alan kote edilmiş fiyatlardan başka varlık veya yükümlülükler için ya direkt (fiyat olarak) ya da dolaylı (fiyatlardan türetilerek) gözlenebilir veriler (Seviye 2).
- Gözlemlenebilir bir piyasa verisi baz alınarak belirlenemeyen varlık ve yükümlülükler için diğer veriler (gözlemlenemeyen girdiler) (Seviye 3).

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla makul değerinden hesaplanan Grup'un varlıkları ve yükümlülüklerinden oluşmaktadır.

31.12.2017	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Varlıklar:	8.006	-	-	8.006
Gerçeğe Uygun Değeri Kar Veya Zarar Tablosuyla İlişkilendirilen Bono ve Tahviller	8.006	-	-	8.006
Yükümlülükler:	-	-	-	-
31.12.2016	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Varlıklar:	7.477	-	-	7.477
Gerçeğe Uygun Değeri Kar Veya Zarar Tablosuyla İlişkilendirilen Bono ve Tahviller	7.477	-	-	7.477
Yükümlülükler:	-	-	-	-

32. RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.